

Dopady efektivního úvěrového portfolia na rentabilitu komerční banky

Bc. Michal Červenka

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal Červenka**
Osobní číslo: **M13303**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Dopady efektivního úvěrového portfolia na rentabilitu komerční banky**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte kritickou reserši zahraničních a tuzemských zdrojů týkající se úvěrového portfolia a rentability komerčních bank.

II. Praktická část

- Analyzujte rentabilitu komerčních bank v České republice a jejich úvěrová portfolia.
- Na základě získaných dat vyhodnoťte jednotlivá úvěrová portfolia ve vztahu k rentabilitě bank.
- Vypracujte projekt efektivního úvěrového portfolia banky na základě výše získaných poznatků.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BABOUČEK, Ivan. Regulace činnosti bank. Vyd. 3. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2009, 318 s. ISBN 978-80-7265-144-3.
BELÁS, Jaroslav. Management komerčních bank, bankových obchodů a operací. Vyd. 1. Žilina: GEORG, 2010, 471 s. ISBN 978-80-89401-18-5.
L'OCDE, OECD banking statistics = Rentabilité des banques: Comptes des banques / statistiques bancaires de. Bank profitability: financial statements of banks. Paris: OECD Pub, 2011. ISBN 978-926-4089-860.
MILLER, Stephen M. a Athanasios G. NOULAS. Portfolio mix and large-bank profitability in the USA. Applied Economics. 1997, vol. 29, issue 4, s. 505-512. DOI: 10.1080/000368497326994. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/000368497326994>.
PAVELKA, F., BARDOVÁ, D., OPLTOVÁ, R. Úvěrové obchody. 1. vyd. Praha: Bankovní institut VŠ, 2001. ISBN 80-7265-037-8.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jaroslav Belás, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky
Datum zadání diplomové práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **27. dubna 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přísouhlasím, tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 27. 4. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato práce byla věnována zkoumání dopadů efektivního úvěrového portfolia na rentabilitu, úvěrové riziko a další základní KPI ukazatele hodnotící bankovní podnikání. Podkladem pro východiska plynoucí z této práce byl vzorek 6 největších českých komerčních bank. Vyhodnocení probíhalo na základě dat za roky 2010 – 2013. Výsledkem bylo, že banky, jejichž úvěrové portfolio je zaměřeno na retailovou skupinu, dosahují celkově výrazně lepších výsledků. Aplikace výsledků ukázala, že pokud by banka s nejhoršími hospodářskými výsledky v rámci zkoumaných bank přesunula 20% úvěrů v segmentu corporate do segmentu retail, dopad do ROE by byl přibližně 0,49 procentního bodu.

Klíčová slova: bankovníctví, úvěry, retail, corporate

ABSTRACT

The main aim of this master thesis is to examine the impact of effective credit portfolio in connection with profitability, credit risk and other basic KPI indicators serving for evaluation of banking business. As a basis serve the selection of six biggest Czech commercial banks. The evaluation is based on data for the years 2010-2013. The result is that banks whose credit portfolio is focused on retail group evince significantly better outcomes. The application of the results proves that if the bank with the worst economic outcomes, within the banks surveyed, moved 20 % of their credit in the corporate segment into retail segment, the impact on ROE would have been approximately 0.49 of the percentage point

Keywords: banking, loans, retail, corporate

Na tomto místě bych především chtěl poděkovat těm, kteří mi pomohli nejvíce, a to ať už při psaní této práce, či při cestě k ní. Jedná se hlavně o pana docenta Jaroslava Beláse, který v průběhu celého studia přispíval významnou měrou k mému rozvoji a to nejen po stránce akademické, ale i osobní. Dále o rodinu a přátele, kteří mě po celou dobu významně podporovali. Zároveň bych chtěl poděkovat mému zaměstnavateli, který mi vytvořil podmínky pro to, abych mohl dokončit studium.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 BANKOVNÍ PODNIKÁNÍ	13
1.1 VSTUP DO ODVĚTVÍ.....	14
1.1.1 Legislativa upravující vstup do odvětví.....	14
1.1.2 Udělení bankovní licence.....	15
1.2 BANKOVNÍ ČINNOST.....	16
2 AKTIVNÍ OBCHODY BANK	18
2.1 BANKOVNÍ ÚVĚRY.....	18
2.2 ČLENĚNÍ BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ.....	19
2.3 TYPY BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ.....	19
2.3.1 Krátkodobé bankovní úvěry.....	19
2.3.2 Střednědobé a dlouhodobé úvěry.....	21
3 RIZIKA SPOJENÁ S ÚVĚROVÝM PORTFOLIEM	23
3.1 ÚVĚROVÉ RIZIKO.....	23
3.2 ÚROKOVÉ RIZIKO.....	24
3.3 OPERAČNÍ RIZIKO.....	25
3.4 RIZIKO LIKVIDITY.....	25
4 RENTABILITA KOMERČNÍ BANKY	27
4.1 MĚŘENÍ RENTABILITY KOMERČNÍ BANKY.....	27
4.2 BĚŽNĚ DOSAHOVANÉ HODNOTY RENTABILITY V ODVĚTVÍ.....	28
4.3 NÁKLADY NA KAPITÁL.....	30
4.3.1 Náklady na pojištění pohledávek z vkladů.....	31
5 VZTAH ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA K RENTABILITĚ	33
6 DEFINICE SEGMENTŮ PRO POTŘEBY ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA	35
7 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	36
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
8 ANALÝZA RENTABILITY KOMERČNÍCH BANK V ČR	38
8.1 PŘEDSTAVENÍ ODVĚTVÍ.....	38
8.2 PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH BANK.....	39
8.2.1 Československá obchodní banka.....	39
8.2.2 Česká spořitelna.....	40
8.2.3 Komerční banka.....	40
8.2.4 UniCredit Bank.....	41
8.2.5 Raiffeisenbank.....	41
8.2.6 GE Money bank.....	42
8.2.7 Ostatní banky.....	42
8.3 DOSAHOVANÁ RENTABILITA V ODVĚTVÍ.....	43
8.3.1 Návratnost vlastního kapitálu (ROE).....	43
8.3.2 Rentabilita aktiv - ROA.....	45

8.3.3	NIM (Čistá úroková marže)	47
8.3.4	Čistý úrokový výnos	47
8.3.5	Výpočet čisté úrokové marže dle literatury	48
8.3.6	Náklady na odpis špatných úvěrů	49
8.3.7	Čistý výnos z poplatků	50
9	ANALÝZA ÚVĚROVÝCH PORTFOLII KOMERČNÍCH BANK V ČESKÉ REPUBLICĚ	53
9.1	ANALÝZA ROLE ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA V RÁMCI BILANČNÍ SUMY BANKY	53
9.2	ANALÝZA ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA DLE SEGMENTŮ	54
9.2.1	Podíl segmentu corporate na aktivech banky	55
9.2.2	Podíl segmentu retail na aktivech banky	55
9.2.3	Teoretické úvěrové portfolio segmentu corporate jednotlivých bank	56
9.2.4	Teoretické úvěrové portfolio segmentu retail jednotlivých bank	56
9.3	ANALÝZA KAPITÁLOVÝCH POŽADAVKŮ K ÚVĚROVÝM PORTFOLIÍM	57
10	VYHODNOCENÍ VZTAHU ÚVĚROVÝCH PORTFOLII A RENTABILITY KOMERČNÍCH BANK V ČR	59
10.1	VYHODNOCENÍ RENTABILITY ÚVĚRŮ ZA CELOU BANKU	59
10.2	VYHODNOCENÍ RENTABILITY ÚVĚRŮ ZA SEGMENTY	61
10.3	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY	64
11	PROJEKT EFEKTIVNÍHO ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA NA ZÁKLADĚ VÝSLEDKŮ ANALÝZY	65
11.1	MINIMALIZACE KAPITÁLOVÝCH POŽADAVKŮ	65
11.2	MINIMALIZACE ODPISU ÚVĚRŮ	67
11.3	MINIMALIZACE PROVOZNÍCH NÁKLADŮ	67
11.4	MAXIMALIZACE ÚROKOVÉHO VÝNOSU	69
11.5	MAXIMALIZACE POPLATKŮ ZA ÚVĚR	69
11.6	CELKOVÝ SOUHRN POŽADAVKŮ NA ÚVĚROVÉ PORTFOLIO	70
11.7	TESTOVÁNÍ DOPADŮ MODELU EFEKTIVNÍHO PORTFOLIA NA VYBRANÉ BANCE	71
11.7.1	Současné hodnoty	71
11.7.2	Změna na základě modelu efektivního úvěrového portfolia	73
12	VYHODNOCENÍ PROJEKTU	76
	ZÁVĚR	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	84
	SEZNAM OBRÁZKŮ	85
	SEZNAM TABULEK	86

ÚVOD

Úvěrová činnost je zcela zásadním determinantem celkové ziskovosti komerční banky. Tato činnost s sebou přináší značná rizika, jež bance přinášejí dodatečné náklady. Zároveň je poskytování úvěrů velkou měrou svázané legislativou, ať už v oblasti kapitálových požadavků k úvěrům nebo v oblasti pravidel úvěrové angažovanosti. V neposlední řadě se tato oblast v poslední době potýká s významným růstem konkurence (minimálně v českém bankovním prostředí) a s bezprecedentním poklesem úrokových měr poskytovaných úvěrů. Tyto vlastnosti úvěrových obchodů komerčních bank tedy byly motivací pro vytvoření této diplomové práce.

Teoretická část práce byla zaměřena na zpracování literárních podkladů potřebných pro vypracování projektu efektivního úvěrového portfolia – tedy přiblížení specifík bankovního podnikání s velkým důrazem na aktivní, úvěrové, obchody komerčních bank. Jedná se především o klasifikaci úvěrů, ale i popsání rizik spojených s úvěrovými obchody. Část teoretického podkladu této práce byla věnována rešerši zdrojů zabývajících se rentabilitou komerčních bank – ať už způsobem samotného měření nebo požadavky na dosahované hodnoty.

Praktická část byla strukturována do části analytické a projektové. Analytická část se zaměřovala na analýzu rentability komerčních bank v České republice a na analýzu úvěrových portfolií českých bank. Na závěr analytické části byl vyhodnocen vztah mezi rentabilitou komerčních bank a úvěrovými portfolií těchto bank.

Projektová část se zaměřovala na vytvoření projektu efektivního úvěrového portfolia na základě výsledků provedené analýzy. Cílem tohoto projektu tedy bylo ověření, které úvěrové segmenty přispívají nejvíce k rentabilitě vložených aktiv a na základě tohoto ověření vyčíslení dopadu alternativnější (efektivnějšího) úvěrového portfolia do celkového hospodaření banky.

Výsledný model efektivnějšího úvěrového portfolia byl následně aplikován na českou banku dosahující velmi nízkých hodnot rentability vlastního kapitálu, vzhledem k požadavkům, které jsou na banku v tomto ohledu kladené.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této práce bylo vypracování projektu efektivního úvěrového portfolia banky na základě provedení analýzy rentability úvěrových obchodů poskytovaných v rámci bankovních segmentů retail a corporate. Při této práci jsem vycházel z teoretických základů, které jsem získal kritickou rešerší odborných zdrojů zabývajících se faktory ovlivňujícími ziskovost banky, úvěrovými portfolii či aktuálními trendy v oblasti skladby úvěrového portfolia bank. Zároveň jsem ve své práci zohlednil omezení vycházející z účetních standardů IFRS.

Na základě získaných teoretických poznatků jsem formulovat tuto hypotézu:

H1: Úvěry poskytované v segmentu corporate dosahují větší návratnosti aktiv, než ty poskytované v segmentu retail.

Jako zdroj dat pro analýzu a vypracování projektu byly zvoleny výroční zprávy českých komerčních bank v letech 2010-2013, ve všech případech (vyjma KB – nevhodné data, údaje pouze z individuální uzávěrky) konsolidované. Toto období bylo zvoleno ze dvou důvodů: bankovní trh se krizí velmi proměnil (např. bezprecedentně levné zdroje na trhu) a tak pokud chceme vyvozovat závěry pro dnešní situaci, nebylo vhodné používat data z předchozího období. Za druhé se v roce 2009 upravovalo vykazování IFRS a mohlo by to způsobit nekorektnost získaných dat.

Metodicky byly použity dva přístupy při vypracování analýzy: U prvního přístupu byly získány data o tom, jak velkou mírou jsou jednotlivé segmenty v bance zastoupeny a dále byly propočteny návratnost aktiv z úvěrů. Výsledky byly následně porovnány podle míry zastoupení segmentů v bankách a bylo vyhodnoceno, zda banky, které se zaměřují na korporátní klientelu, vykazují větší efektivitu úvěrového portfolia.

Při druhém způsobu byly porovnány segmenty jednotlivých bank zvláště a také byly vypočítány návratnost aktiv z úvěrů. V tomto případě byla přímo porovnána výnosnost korporátních a retailových segmentů bank mezi sebou a byly tak získány podklady pro tvorbu projektu.

Účelem prvního postupu (s využitím zcela korektních dat z výročních zpráv bank) byla především podpora výsledků z druhého přístupu, při kterém byly použity teoretické dopočty skutečných hodnot pro jednotlivé segmenty komerčních bank.

Návratnost úvěru byla definována takto:

$$ROA_{banky} = \frac{\text{úr.výnos z úvěrů} + \text{č.výnos z popl.za úvěr} - \text{změna opr.položek} - \text{pr.náklady}}{\text{celkový objem úvěrů klientům}} \quad (1)$$

$$ROA_{segmentu} = \frac{TÚVS - ZSORS - PNS}{TOÚ} + ČVSP \quad (2)$$

Kde:

TÚVS – teoretický úrokový výnos z úvěrů segmentu

ZSORS – změna stavu opravných rezerv za segment

PNS – provozní náklady segmentu

TOÚ – teoretický objem úvěrů ke klientům za segment

ČVSP – čistý výnos z poplatků za úvěr segmentu na objem úvěrů

Při výpočtu byly použity tyto teoretické dopočty (banky dané údaje nezveřejňují zvlášť):

$$TÚVS = HÚV \times \text{koeficient úvěrů} \quad (3)$$

$$HÚV = \frac{ÚVB}{ČÚVB} \times ČÚVS \quad (4)$$

$$ČVSP = ČVPAS \times ČVPCP \quad (5)$$

$$TOÚ = \text{aktiva banky} \times \text{poměr úvěrů k aktivům} \times \text{poměr segmentů} \quad (6)$$

Kde:

HÚV – hrubý úrokový výnos segmentu

Koeficient úvěrů – úprava hrubého úrokového segmentu na základě podílu úvěrů v celkových aktivech

ÚVB – výnosy z úroků a podobné výnosy banky

ČÚVB – čisté úvěrové výnosy banky

ČÚVS – čisté úvěrové výnosy segmentu

ČVPAS – čistý výnos z poplatků k aktivům segmentu

ČVPCP – čistý výnos z poplatků za úvěr k celkovým čistým výnosům za poplatky

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BANKOVNÍ PODNIKÁNÍ

Bankovní odvětví, stejně jako celá oblast finančnictví, je velmi specifickou oblastí podnikání. Ze své podstaty je dobře fungující bankovní odvětví důležité pro fungování celého hospodářského systému státu a proto se do toho odvětví významně promítá státní regulace. (Kašparovská, 2010, str. 9). Z pohledu vlastníků je bankovní podnikání spojeno především s využitím vysoké úrovně finanční páky (několikanásobně větší než je obvyklé v jiných odvětvích, Dvořák (2005, str. 30) definuje banky jako „obchodníky se svěřenými penězi“) a s vyšší mírou rizikovosti. Na druhou stranu je typické pro bankovní podnikání to, že investorům přináší větší návratnost vloženého kapitálu, než v jiných odvětvích a investoři mohou počítat s poměrně velkými bariérami pro vstup konkurence do tohoto odvětví - například Revenda (2011, str. 365) uvádí, že bankovníctví je oligopolním odvětvím s potenciálně vysokou ziskovostí.

Belás (2013) tedy definoval primární cíl podnikání komerční banky jako „*dosahování maximálního zisku (resp. maximalizaci tržních cen akcií) při zachování stability a bezpečnosti banky.*“

Vedle tohoto primárního cíle podnikání komerční banky jmenoval další čtyři základní cíle:

1. **Zásada rentability** – komerční banka by se měla snažit dosahovat maximální výnosy při minimálních nákladech
2. **Zásada likvidity** – banka je schopná dostat svým závazkům vůči klientům v plné výši v jakýkoliv moment
3. **Zásada solventnosti** – komerční banka je obecně schopna splatit své závazky třetím stranám
4. **Zásada bezpečnosti** – schopnost komerční banky úspěšně provádět management rizik (např. úvěrové, devizové, operační atd.)

Oproti tomu Kašparovská (2006, str. 1) uvádí, že bankovní podnikání je prováděno na dvou základních principech:

- **Na principu návratnosti:** nákupem vkladů se obchodní banky dostávají do pozice dlužníka a vznikají jim peněžní závazky, které musí v budoucnu uhradit. Z podnikatelského hlediska je nutné vytvoření takových řídicích a obchodně provozních mechanismů, které jí umožní návratnost pohledávek včetně výnosů z nich.

- **Na principu ziskovosti:** tvorba zisku (z dlouhodobého hlediska) je předpokladem existence banky na bankovním trhu. Dosahovaný zisk zároveň musí dosahovat takové úrovně, aby umožnil další rozvoj banky.

1.1 Vstup do odvětví

Vstup do odvětví je zásadní mírou ovlivněn především legislativními omezeními.

1.1.1 Legislativa upravující vstup do odvětví

Jak již bylo zmíněno, bankovníctví je výrazně ovlivněno státní regulací. Dle Revendy (2011, str. 363) patří bankovníctví mezi odvětví s nejvyšší mírou regulace vůbec.

Základními důvody, které podle Juroškové (2012, str. 18) ospravedlňují zavedení bankovní regulace, jsou dva ze tří typů tržního selhání, které přímo souvisejí s bankovním podnikáním. Prvním je existence externalit a druhým je informační asymetrie.

Negativní externality jsou představovány především systémovým rizikem. Toto systémové riziko může mít vícero následků – úpadek jednoho bankovního domu může vyvolat paniku u vkladatelů a ti se pak vrhnou vybírat své úspory (z angličtiny přejatý termín „run na banku“). Vzhledem k časové nesourodosti bankovních vkladů a půjček dochází k nemožnosti banky dostát v daném čase svým závazkům. Jiným následkem systémového rizika spojeného s bankovním odvětvím může být rychlé přenesení bankovní krize do celé oblasti finančního sektoru a poté následně do reálné ekonomiky. (Jurošková, 2012, str. 19). Podobně se na problematiku negativních externalit dívá i Dvořák (2005, str. 186), který vidí zdravý a důvěryhodný bankovní systém jako jeden ze základních podmínek efektivního fungování tržní ekonomiky.

Dle Juroškové (2012) je informační asymetrie spojena s nemožností posoudit klientem banky kvalitu bankou poskytovaných úvěrů či s možností utajit určitá jednání banky před vkladateli. Naproti tomu White (2002, str. 146) vyjádřil druhou možnost pohledu a to takovou, že vkladatelé na rozdíl od bankéřů nejsou investiční specialisté a tak nedokážou racionálně vyhodnotit riziko spojené se vkladem do konkrétní banky (de facto půjčkou této bance). To znamená, že za přirozených, čistě tržních podmínek, by zde byl značný prostor pro morální hazard ze strany banky.

Na úplný protipól se staví Revenda (2011), který argumenty o negativních projevech a důsledcích asymetrie informací zpochybňuje „všemocným“ trhem. Dle něj by neexistence

regulace či alespoň regulace v mírné podobě otevřela bankovníctví dalším subjektům. V následku toho by došlo k přitvrzení konkurenčních tlaků a banky, které by chtěly obstát v konkurenci, by samy byly nuceny vkladatelům poskytovat informace v dostatečném množství a potřebné kvalitě. Samotní vkladatelé by tak měli lepší podmínky pro rozhodování, do které banky je vhodné uložit své prostředky, než je tomu při nynější relativně vysoké míře regulace dohledu. Dochází tedy k závěru, že současné systémy regulace a dohledu bank informační symetrii spíše prohlubují.

Autor této práce se přiklání spíše k názoru Whita (2002), neboť nepředpokládá, že by klienti byli schopni kvalifikovaně vyhodnotit bankami předkládané data.

1.1.2 Udělení bankovní licence

„Bankovní licence

Správní akt vydaný ČNB, na jehož základě je česká akciová společnost nebo pobočka zahraniční banky se sídlem mimo území EU oprávněna na území ČR vykonávat bankovní činnost.“ (Česká národní banka, ©2003-2013)

Podmínky udělení bankovní licence, a tedy splnění základní podmínky pro podnikání v bankovníctví, definuje Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, konkrétně část druhá, paragrafy 4 až 7a.

Výčet nejdůležitějších podmínek:

- minimální výše základního kapitálu banky činí alespoň 500 mil. Kč a minimálně v takovéto hodnotě musí být tvořen peněžitými vklady
- transparentní původ základního kapitálu a dalších finančních zdrojů banky, jejich dostatečnost a vyhovující složení těchto zdrojů,
- důvěryhodnost a odborná způsobilost osoby, které má být licence udělena
- důvěryhodnost a způsobilost osob s kvalifikovanou účastí (blíže § 17a odst. 3 Zákona) na bance k výkonu práv akcionáře při podnikání banky,
- důvěryhodnost, odborná způsobilost a zkušenost osob navrhovaných na výkonné řídicí funkce, s nimiž je spojena pravomoc a odpovědnost vymezená stanovami
- obchodní plán vycházející z navrhované strategie činnosti banky podložený reálnými ekonomickými kalkulacemi
- banka musí mít sídlo na území České republiky,

- technické a organizační předpoklady pro výkon navrhovaných činností banky, funkční řídicí a kontrolní systém (Česká republika, 1992)

1.2 Bankovní činnost

Mezi hlavní činnosti komerční banky dle Revendy (2012, str. 87) patří:

- **Finanční zprostředkování** – banky představují nejdůležitější instituce finančního zprostředkování, které zajišťují pohyb kapitálu od přebytkových k deficitním jednotkám. Tuto činnost provádějí na ziskovém principu, tudíž získané vklady umísťují tam, kde při dané míře rizika přinášejí nejvyšší zhodnocení.
- **Provádění platebního styku** – tím, že banky vedou účty pro velký počet svých klientů, jsou schopny provádět jejich vzájemné platby bezhotovostním převodem bez nutnosti hotovostních transakcí klientů navzájem.
- **Zprostředkování finančního investování** – Banky zajišťují pro své klienty jak emisi cenných papírů, tak i nákup těchto cenných papírů. Zároveň zajišťují i jiné investiční obchody, jako například úschovu a správu aktiv, obchody s finančními deriváty apod.

Šenkýřová (2010, str. 96) člení bankovní činnosti dle oblastí prováděných obchodů:

- V oblasti platebního styku
- V úvěrové oblasti
- V oblasti vkladů
- V oblasti cenných papírů
- V poradenské oblasti

Zažitéjší dělení v bankovní praxi je ovšem dělení na základě toho, jak se daný obchod komerční banky promítne do její rozvahy. Obchody nebo činnosti komerční banky tedy lze dělit na aktivní, pasivní a mimobilanční obchody.

Dle Šenkýřové (2010) se aktivní obchody odrážejí na straně aktiv v bilanci banky. Při těchto obchodech banka nejčastěji vystupuje v postavení věřitele – vznikají jí pohledávky (v případě jejich nesplácení určitá vlastnická práva), které nesou pro banku výnosové úroky. Další formou aktivního obchodu může být nákup cenných papírů na vlastní účet.

Velmi podrobně se členěním aktivních operací banky zabývá Polouček (2006, str. 361), který člení aktivní obchody banky z pohledu likvidity s nimi spojené. Aktiva, která jsou

předmětem těchto obchodů, pak člení na primární aktiva, sekundární, úvěry a investice. Primární aktiva nepřinášejí většinou bance žádný zisk, naopak, jsou pro ni spojena s náklady (jak oportunitními, tak s provozními) – jedná se o hotovost drženou bankou, rezervy u centrální banky a jiných bank, proplacené šeky. Sekundární aktiva a obchody s nimi jsou spojena především s cílem posílit likviditu banky a jsou proto udržována v různorodých formách krátkodobých finančních dokumentů. Polouček (2006, str. 366) mezi ně řadí:

- Pokladniční poukázky
- Bankou akceptované směnky
- Komerční papíry
- Depozitní certifikační

Zásadním požadavkem na složení sekundárních aktiv je schopnost je přeměnit do hotovostní formy s minimální ztrátou a minimálním prodlením.

2 AKTIVNÍ OBCHODY BANK

Rejnuš (2014) aktivní obchody bank definuje přímo jako úvěrové obchody a vyjmenovává jednotlivé produkty. Stejně přistupuje k definici aktivních obchodů bank Šenkýřová (2010, str. 187). Naproti tomu Král (2009, str. 159) dělí aktivní obchody bank na tři skupiny – poskytování půjček, úvěrů a finanční obchody bank. Belás (2013, str. 361) definuje aktivní obchody komerční banky jako peněžní operace, prostřednictvím kterých banka získává výnosy. Zároveň jako zdroj předpokladů pro bezproblémové fungování banky.

2.1 Bankovní úvěry

Belás (2013, str. 362) definuje bankovní úvěr jako poskytnutí peněžité částky ekonomickému subjektu na přesně stanovenou dobu za dohodnutou cenu.

Uvádí také základní charakteristiky bankovních úvěrů:

- představují kvalitativní transformaci peněz, protože přeměňují relativně „neaktivní“ peníze (úspory) na aktivní peníze (investice či spotřebu domácností), jejichž prostřednictvím dochází k akceleraci ekonomického růstu.
- lze je chápat jako nejdůležitější činnost pro banku, neboť představují 65-75% celkového objemu aktiv banky a tvoří tak největší část aktiv komerční banky
- jsou spojeny s vysokou rizikovostí v komparaci s jinými výnosovými aktivitami banky hned z několika důvodů: nepředvídatelné změny ekonomického cyklu spojené se změnou schopnosti dlužníku splácet své závazky, různá bonita dlužníků, existence úvěrového rizika a jiných rizik osobní a majetkové povahy
- je pro ně typické, že se vyznačují nízkou likviditou, protože jsou smluvně poskytnuté na další dobu – standardní možností banky není chtít po klientech předčasné zaplacení závazků
- zpravidla přinášejí vysoký výnos ve formě úroků. Ty jsou ve většině případů větší než u nakoupených cenných papírů (zejména u státních dluhopisů) nebo jiných aktiv
- maximální výška poskytnutých úvěrů je do jisté míry dána kapitálem (jak jeho výší, tak i strukturou) banky

Legislativa definuje bankovní úvěry obecně v zákoně o bankách (§ 1 odst. 2 písm. b) jako *“úvěrem se rozumí v jakékoliv formě dočasně poskytnuté peněžní prostředky“* a detailněji pod pojmem „finanční úvěr“ v devizovém zákoně (§1 písm. h zákona č. 219/1995 Sb.) (Liška, 2014, str. 126) Konkrétně takto: *„poskytnutí peněžních prostředků v české nebo v cizí měně, se kterým je spojena povinnost k jejich vrácení v peněžní formě; za finanční úvěr se považuje i peněžní půjčka, hypotéční úvěr, spotřebitelský úvěr, finanční leasing“* (Česká republika, 1995)

2.2 Členění bankovních úvěrů

Šenkýřová (2010, str. 187) dělí bankovní úvěry podle účelu na produktivní a spotřební nebo podle délky trvání úvěru na krátkodobé úvěry a střednědobé a dlouhodobé. Král (2009, str. 161) také člení úvěry z časového hlediska, ale dále i dle disponování s půjčenými prostředky (peněžní půjčky, poskytnutí půjčky) a dle subjektu, který úvěr přijímá (mezibankovní, firemní, obyvatelstvu, jiným právním osobám). K výše uvedeným členěním bankovních úvěrů Belás (2013, str. 368) přidává členění dle poskytnuté měny (poskytnuté v domácí měně, poskytnuté v zahraniční měně), poskytnutých záruk (zajištěné, nezajištěné), způsobu čerpání (jednorázové úvěry, úvěry ve formě úvěrové linky). Nejvyužívanějšími hledisky pro členění v praxi jsou však podle něj časové hledisko a hledisko cílového subjektu úvěru.

2.3 Typy bankovních úvěrů

Jak bylo v předchozím textu uvedeno, členění, na kterém se akademická obec i praxe shodne, je členění dle časového hlediska úvěru.

2.3.1 Krátkodobé bankovní úvěry

Tyto aktivní bankovní obchody jsou většinou ohraničeny splatností do jednoho roku. (Belás, 2013, str. 368)

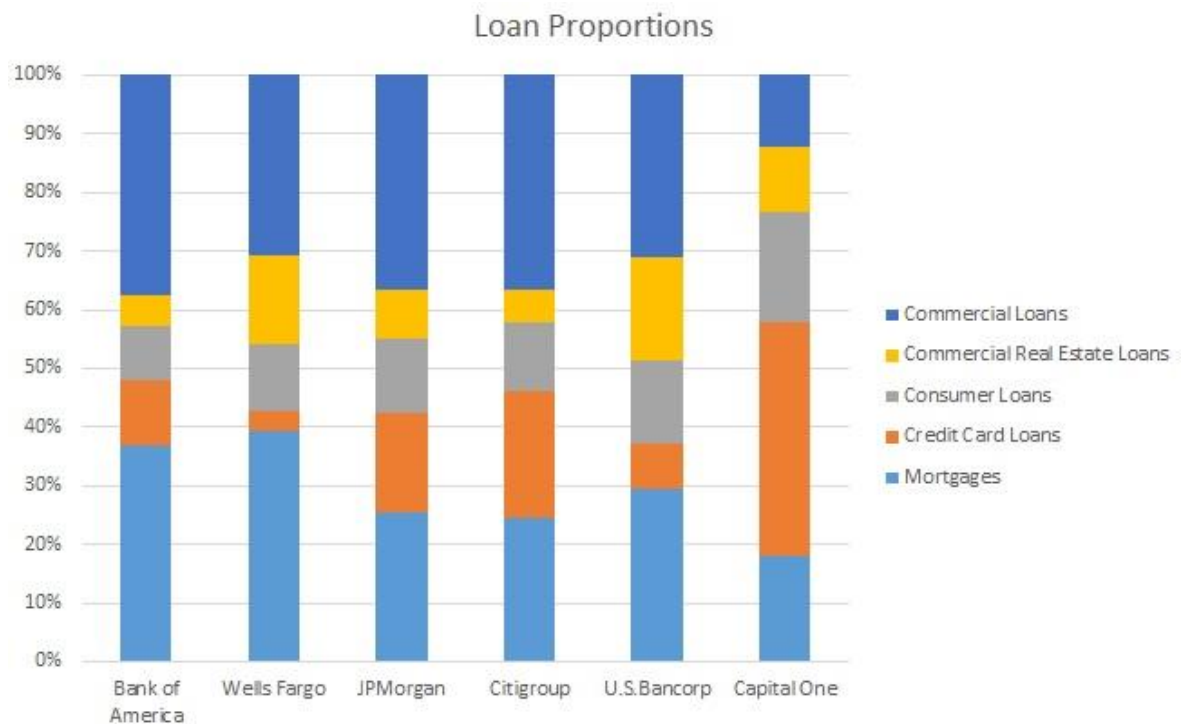
Kontokorent – Šenkýřová (2010, str. 192) definuje kontokorentní úvěr jako úvěr, který banka poskytuje klientovy v pohyblivé výši na jeho běžném účtu. Formálním předpokladem tohoto typu úvěru je běžný účet s možností debetního zůstatku. Kontokorentní úvěr je nejdražším ze všech krátkodobých úvěrů, ovšem spojený s jistými výhodami – například s možností čerpat úvěr pouze ve výši aktuálních potřeb klienta. Belás (2013, str. 369) v souvislosti s kontokorentním úvěrem uvádí také zvýšenou náročnost pro bankovní ma-

nagement, poněvadž s kontokorentním úvěrem je spojena nejistota v podobě jeho čerpání a splácení. Ovšem dle něj má výhody nejen pro klienta, ale i pro banku – díky nižšímu využití analytické činnosti ze strany banky snižuje náklady banky či zvyšuje intenzitu obchodních vztahů s klientem s možností prodeje dalších bankovních produktů.

Směnečné úvěry se dělí na tyto formy:

- **Eskontní** – banka odkoupí směnku od jejího majitele před termínem její splatnosti a výnosem banky je diskont z nominální výše této směnky (Rejnuš, 2014, str. 100). Belás (2013, str. 369) jako další výnosy z eskontního úvěru uvádí provize a poplatky a eskontní úvěr spojuje s nižším rizikem, než je tomu u kontokorentního úvěru.
- **Negociační úvěr** – využívá se v mezinárodním obchodu, banka na sebe bere rizika plynoucí z toho, že se stává vlastníkem směnky, kterou předkládá v době splatnosti k proplacení směnečnému dlužníkovi (dovozci). (Rejnuš, 2014 str. 100) Podobně definuje i Belás (2013, str. 369)
- **Akceptační úvěr** – při této formě banka neúvěruje dlužníka, ale pouze přejímá jeho závazek. Klient je pak povinen složit peníze v bance před splatností směnky, protože banka je jako hlavní směnečný dlužník povinna v den splatnosti směnku proplatit. Výnosem banky je v tomto případě akceptační provize. (Belás, str. 370)
- **Remboursní úvěr** – využívá se u zahraničního obchodu, banka se zavázala akceptovat směnku při předání kompletních dokumentů pro daný obchodní případ (Belás, str. 370)
- **Ručitelské (avalové) úvěry** – podstatou tohoto úvěru je převzetí ručení za závazek klienta vůči třetí osobě bankou v případě, že klient svůj závazek ve stanovené lhůtě nesplní.

Kreditní karty – úvěry prostřednictvím kreditních karet česká literatura opomíjí, avšak v anglosaských zemích jsou často významnou součástí úvěrového portfolia. Například dle článku v *American Banker* (©2007) dosahovaly předkrizové podíly kreditních karet na úvěrovém portfoliu v některých případech (např. JP Morgan, HSBC North America) až 15%. Po krizi u některých bank podíl kreditních karet na celkovém úvěrovém portfoliu ještě vzrostl, více je patrné v obrázku číslo dvě.

Obrázek 1 Úvěrová portfolia největších amerických bank, (*Forbes*, ©2014)

Bankovní úvěr v podobě kreditu, který klient může vyčerpat, je po určité období bezplatný, ale po uplynutí tohoto období je spojen s vysokým úrokem a pro banku také s vysokým rizikem.

2.3.2 Střednědobé a dlouhodobé úvěry

Hypoteční úvěr – jedná se o dlouhodobý úvěr využívaný k investování do nemovitostí, který je zajišťován zástavním právem k nemovitosti. Hypoteční úvěrování je využíváno při financování osobních bytových potřeb příjemce úvěru, ale může být využíváno i podnikatelskou sférou. Doba splácení se u hypotečních úvěrů pohybuje v rozmezí 5 až 30 let, nejčastěji se však jedná o 10 až 20 let. V dnešní době se dá setkat i odvozenou formou hypotéky, s tzv. americkou hypotékou, což je neúčelový úvěr zajištěný zástavním právem

k nemovitosti. (Šenkýřová, 2010, str. 202) Hypotéky jsou často financovány prostřednictvím emisí hypotečních zástavních listů. (Belás, 2013, str. 372, Šenkýřová, 2010, str. 203)

Spotřebitelské úvěry – jsou poskytovány fyzickým osobám zejména na nákup předmětů dlouhodobé spotřeby nebo k zaplacení určitých služeb (např. dovolené, vzdělání apod.). Vzhledem k tomu, že spotřebitelských úvěrů je poskytováno velké množství, banky směřují co nejvíce k zefektivnění procesu schvalování (podmínky pro poskytnutí jsou standardizovány – výše úročení, lhůty splatnosti, způsob (ne)ručení (Rejnuš, 2014, str. 101)

Kašparová (2010, str. 152) spotřebitelské úvěry dále dělí na:

- **Neúčelové nebo účelové** – Účelové jsou například na vybavení domácnosti, u neúčelových klient nedokládá účel čerpání a jsou proto spojeny s vyšším rizikem, ve výsledku tedy i s vyšším úrokem
- **Zajištěné nebo nezajištěné** – za zajištění se považuje například zástava nemovitého majetku nebo ručitelská prohlášení. Zajištění banka vyžaduje za účelem snížení rizika spojeného s úvěrem.
- **S jednorázovým nebo postupným čerpáním** – čerpání je ovlivněno především předmětem úvěru. Většina úvěrů je čerpána jednorázově
- **Postupně nebo jednorázově splatné** – ve většině případů splácení probíhá v anuitních měsíčních splátkách.

Dlužní úpis – banky úvěr poskytují na základě vystavení listiny ve formě úvěrové smlouvy, ve které se zavazují klientovi poskytnout smlouvenou částku na smlouvený čas, za stanovenou úrokovou sazbu, na stanovený účel a klient se zavazuje takto poskytnutý úvěr ve stanovených splátkách a stanovených termínech splácet (Krář, 2009, str. 178).

Tyto úvěry se poskytují přímo a v relativně velkých objemech na relativně dlouhou dobu. Banky vždy před poskytnutím úvěrů posuzují úvěrovou způsobilost klienta i daného investičního projektu. Nejčastějším účelem těchto úvěrů je financování stavebních investic nebo velké projektové práce. Uvolňování úvěru pak probíhá na základě zaslaných faktur. (Belás, 2013, str. 371)

3 RIZIKA SPOJENÁ S ÚVĚROVÝM PORTFOLIEM

Bankovní činnost je v mnoha oblastech spojena s rizikem. V úvěrové činnosti to platí zvláště. Úvěrové portfolio je spojeno především s úvěrovým rizikem, dále pak s úrokovým, operačním rizikem a rizikem likvidity.

3.1 Úvěrové riziko

Belás (2013, str. 286) definuje úvěrové riziko jako riziko ztráty ze selhání (defaultu) dlužníka. Nesplněním svých závazků podle podmínek kontraktu způsobí majiteli pohledávek ztrátu. Podobně definuje úvěrové riziko Revenda (2012, str. 95). Dále rozšiřuje definici o to, že úrokové riziko je závislé na struktuře a kvalitě rozvahových aktiv banky a mimobilančních obchodů. Vyplývá pro banku z platební neschopnosti či platební nevěle dlužníka splatit své závazky vůči bance, které pocházejí ze splatných úvěrů, včetně úroků ale i z dalších oblastí (poskytnuté záruky, obchodů na peněžním trhu apod.) Investopedia (©2015) definuje úvěrové riziko jako riziko ztráty jistiny nebo ztráty finanční odměny vyplývající z neschopnosti dlužníka splatit úvěr nebo jinak dostát smluvnímu závazku. Úvěrové riziko vzniká vždy, když se očekává od dlužníka zaplacení současného dluhu z budoucích peněžních toků. Věřiteli je kompenzováno převzetí úvěrového rizika v podobě úrokových plateb od dlužníka či emitenta dlužního závazku.

Babouček (2009, str. 95) definuje tři faktory, na kterých závisí velikost úvěrového rizika – nominální hodnota transakce, schopnost a ochota protistrany dostát svým závazkům a třetím faktorem je druh transakce

Belás (2013, str. 286) úvěrové riziko člení na:

- Přímé úvěrové riziko
- Riziko úvěrových ekvivalentů
- Riziko vypořádání
- Riziko úvěrové angažovanosti

Přímé úvěrové riziko dále definuje jako riziko ze ztráty ze selhání partnera u tradičních rozvahových položek v celkové nebo dílčí hodnotě, tj. u úvěrů, půjček, vkladů, dluhopisů apod. Dle něj se jedná o nejstarší a také nejdůležitější riziko finančního trhu. Polouček (2006, str. 306) potvrzuje přímo úvěrové riziko jako nejvýznamnější složku úvěrového rizika a doplňuje, že se úměrně zvyšuje dobou splatnosti úvěrů. Při úvěrovém procesu je

jednotlivým klientům přidělován interní rating pro stanovení úvěrového rizika s nimi spojeného.

Riziko úvěrových ekvivalentů je dle Beláse (2013, str. 288) rizikem ztráty ze selhání partnera u podrozvahových položek, většinou tedy při poskytnutých příslibech, zárukách nebo derivátech. Podobně riziko úvěrových ekvivalentů definuje i Polouček (2006, str. 306)

Riziko vypořádání Belás (2013, str. 288) definuje jako riziko ze ztráty způsobené selháním transakcí v procesu vypořádání (dodávky) a to hlavně v situaci, kdy partnerovi bylo plnění poskytnuto, ale plnění ze strany partnera ještě není k dispozici, či případně v situaci, kdy nevypořádání došlo z důvodu technických problémů.

Riziko úvěrové angažovanosti Belás (2013, str. 290) označuje též jako riziko koncentrace portfolia a to vůči:

- jednotlivým partnerům
- skupinám partnerů a spřízněným osobám
- partnerům v jednotlivých zemích, což je tzv. riziko krajiny
- ekonomickým sektorům
- jednotlivým kontaktům

Banky dle něj obvykle stanovují úvěrové limity (tzv. úvěrové linky) vůči jednotlivým partnerům za účelem vyhnoutí se nadměrné úvěrové angažovanosti. Stejně definuje riziko úvěrové angažovanosti i Polouček (2006, str. 306)

3.2 Úrokové riziko

Polouček (2006, str. 296) definuje úrokové riziko (*interest rate risk*) jako proměnlivost výnosů nebo kapitálu banky, způsobenou změnami tržních úrokových sazeb. Z tohoto vymezení vyplývá, že ho lze chápat jako jednu z forem tržního rizika. Belás (2013, str. 291) ho tak také řadí jako podskupinu tržního rizika vedle akciového, komoditního a devizového rizika. Dle Poloučka (2006) management banky může ovlivnit do určité míry toto riziko ovlivnit, neboť závisí na úrokové struktuře bankovních aktiv a pasiv a na jejich citlivosti na změny v úrokových sazbách. Pokud tedy získává zdroje s flexibilním úročením, může se pokoušet o poskytování úvěrů s flexibilním úrokem. Úrokové riziko lze také minimalizovat pomocí zajištění (*hedging*). Nejčastěji se pro měření úrokového rizika používá gap analý-

za. Ta umožňuje posoudit vliv změny tržních úrokových sazeb na čistý úrokový výnos banky.

Belás (2013, str. 291) uvádí, že při každé kategorii tržního rizika (tedy i u úrokového rizika) existují dva parametry, a to kvalitativní a kvantitativní parametr. Kvalitativním parametrem (tzv. riziková skupina nebo rizikový faktor) při úrokovém riziku je měna a splatnost nebo durace nástroje (dluhopisu, směnky). Kvantitativní parametr udává hodnotu daného nástroje (nástrojů) v aktivech a v pasivech. Velikost úrokového rizika je tedy přímo úměrná rozdílu hodnot nástrojů se stejnými kvalitativními parametry v aktivech a pasivech (tzv. otevřená pozice). Při stejné hodnotě daných nástrojů s určitým kvalitativním parametrem v aktivech i v pasivech není subjekt vystaven úrokovému, akciovému, měnovému nebo komoditnímu riziku (tzv. uzavřená pozice).

3.3 Operační riziko

Belás (2013, str. 239) definuje operační riziko jako riziko vyplývající z nevhodných nebo chybných vnitřních postupů, ze selhání lidského faktoru, ze selhání používaných systémů nebo z vnějších událostí.

Operační riziko se dle něj dále dělí na tři kategorie:

- **Transakční riziko** – riziko ze ztráty v důsledku chyb při provádění transakčních operací
- **Riziko operačního řízení** – riziko ze ztráty v důsledku chyb v řízení aktiv ve front, middle a backoffice – jedná se o neidentifikované obchody nad limit, praní peněz apod.
- **Riziko systému** – riziko ze ztráty v důsledku chyb v systémech podpory – může se jednat o chyby v počítačových programech, o chyby v matematických vztazích modelů, o nesprávné opožděné podání informací vedení, o chyby při přenosu dat nebo o nesprávné plánování nepředvídatelných (náhodných) událostí v případě výpadku systému nebo přenosu dat.

Podobně definuje operační riziko i Polouček (2006, str. 310)

3.4 Riziko likvidity

Nepřímo je s úvěrovým portfoliem spojeno i riziko likvidity, byť souvisí především se schopností banky dostat svým závazkům na straně vkladů klientů. A to z několika důvodů:

Například v situaci, kdy musí dostat banka svému závazku garantovaných úvěrů - kontokorenty, bankovní záruky apod. (Polouček, 2006, str. 290) Zároveň pokud banka velkou část svých aktiv investuje do nelikvidních úvěrů, zvyšuje tím riziko likvidity. Protože se ale jedná pouze o okrajové riziko spojené s úvěrovým portfoliem, v této práci nebude podrobněji rozvedeno.

4 RENTABILITA KOMERČNÍ BANKY

Jako u každého komerčního subjektu, jedním ze základních měřítek úspěchu komerční banky je dosahovaná rentabilita (ať už celkových aktiv, nebo vlastního kapitálu). Belás (2013, str. 232) rentabilitu klade na první místo mezi základní zásady pro činnost komerční banky.

4.1 Měření rentability komerční banky

Knápková (2013, str. 98) definuje rentabilitu jako výnosnost vloženého kapitálu a považuje jí za měřítko schopnosti dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Dle ní je rentabilita formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.

Belás (2013, str. 233) modifikuje definici rentability přímo pro komerční banky a to tak, že rentabilita dle něj vyjadřuje, jak efektivně jsou zhodnocovány prostředky vkladatelů (vložený vlastní a cizí kapitál). Ukazatele rentability pak vypovídají o výsledném efektu (ziskovosti) vložených peněz při provádění komerčních aktivit banky.

Jednotlivé ukazatele, podle kterých se měří rentabilita komerční banky, pak definuje takto:

- **Rentabilita aktiv (ROA – Return on Assets)** – vyjadřuje podíl čistého zisku na celkových aktivech společnosti. Belás uvádí jako příklad interpretace ROA v bance, že 1 euro aktiv banky přináší xx centů čistého zisku a čím výsledné číslo je větší, tím banka hospodaří efektivněji. Polouček (2006, str. 260) k ukazateli ROA v bankovním prostředí dodává, že především ukazuje na schopnost managementu využít aktiva banky k vytvoření zisku.

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{celková aktiva}} \quad (7)$$

- **Rentabilita vlastního kapitálu (ROE – Return on Equity)** – dle Beláse (2013, str. 233) vyjadřuje podíl čistého zisku na vlastním kapitálu banky. Interpretuje ho takto: 1 euro vlastního kapitálu přináší vlastníkům banky xx centů čistého zisku, čím je výsledné číslo vyšší, tím banka hospodaří efektivněji. Jako uspokojivou hodnotu pro vlastníky banky Belás uvádí hodnotu kolem 20%. Polouček (2006, str. 260) považuje při analýze rentability za užitečné rozložit některé ukazatele na jejich dílčí komponenty a proniknout tak více do hloubky výsledků hospodaření banky. Za nejzákladnější příklad uvažuje právě vztah ROE a ROA.

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (8)$$

Vztah mezi *ROE* a *ROA*:

$$ROE = ROA \times LM \quad (9)$$

Kde *LM* je pákový multiplikátor nebo multiplikátor kapitálu (*leverage multiplier*)

Dle Poloučka pak uvedený rozklad demonstruje, jak citlivá je výnosnost na způsob financování. Díky tomu pak i banka s relativně nízkou hodnotou *ROA* může dosáhnout poměrně vysoké výnosnosti kapitálu díky rozsáhlému využití cizích zdrojů. Rozhodnutí o kapitálové struktuře banky je tak pro výnosnost banky klíčové.

- **Čistá úroková marže (NIM – net interest margin)** – představuje poměr čistých úrokových výnosů (tj. úrokové výnosy minus úrokové náklady) k celkovému objemu bankovních aktiv

4.2 Běžně dosahované hodnoty rentability v odvětví

Rentabilita aktiv (ROA) – dle údajů časopisu *The Banker* (Alexander, ©2014), který každoročně hodnotí hospodaření 1000 největších bank na světě, bylo běžně dosahované *ROA* u těchto bank v roce 2013 v hodnotě 0,81%.

Tab. 1 Dosahovaná ROA v roce 2013 u komerčních bank v daných regionech, (Vlastní zpracování na základě dat z článku Alexander, ©2014)

Region	Dosahovaná ROA (%)
Afrika	1,93
Asie – Pacifik	1,13
Střední a východní Evropa	1,49
Střední a Jižní Amerika	1,74
Evropa	0,22
Blízký východ	1,52
Severní Amerika	1,24
TOP 1000 bank	0,81

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) - dle údajů časopisu The banker (Wallace, ©2014) tento ukazatel v roce 2013 dosáhl u 1000 největších bank na světě průměrně výše 13,7% a v porovnání s rokem 2012 vzrostl o 1,5 procentního bodu.

TOP 25 BANKS BY RETURN ON CAPITAL (%)				
Regional rank	World rank	Bank	Country	Return on capital (%)
1	636	Banca Mediolanum	Italy	70.43
2	318	Banesco Banco Universal	Venezuela	64.99
3	969	Banca Generali	Italy	64.77
4	358	Banco de Venezuela	Venezuela	61.86
5	642	Banco Macro	Argentina	61.11
6	298	Banco de la Nación Argentina	Argentina	58.12
7	700	Banco del Tesoro	Venezuela	57.07
8	990	Equity Bank	Kenya	54.68
9	923	Banco de la Nación	Peru	54.36
10	404	National Bank of Egypt	Egypt	52.77
11	662	Banco de Galicia	Argentina	51.72
12	914	Bank of South Pacific	PNG	50.35
13	206	Bank Rakyat Indonesia	Indonesia	49.46
14	83	American Express Company	US	48.77
15	760	Banco del Caribe	Venezuela	48.43
16	535	CIB Egypt	Egypt	47.84
17	849	United Bank	Pakistan	46.53
18	831	Malaysia Building Society	Malaysia	46.82
19	276	Banco de Bogota	Colombia	45.35
20	756	Banco Popular	Colombia	43.11
21	885	Banco Provincia	Argentina	42.57
22	476	Parsian Bank	Iran	42.26
23	929	State Bank of Mauritius	Mauritius	40.49
24	148	Franklin Resources	US	39.69
25	846	Kenya Commercial Bank	Kenya	39.53

Source: www.thebankerdatabase.com

Obrázek 2 Žebříček 25 nejvíce rentabilních bank dle ukazatele ROE v roce 2013, (Wallace, ©2014)

NIM (Čistá úroková marže) – Průměr za pět největších amerických bank vykazuje dle časopisu Forbes (©2014b) setrvalý pokles během posledních 4 let. Průměrná hodnota tak klesla z 2,85% ve 3Q roku 2011 na 2,6% ve 3Q roku 2014. WellsFargo, největší americký poskytovatel půjček domácnostem, dokonce kvůli nízkým úrokovým mírám reportoval za 3Q 2014 nejnižší úrokovou marži za 20 let ve výši 3,06%. (Tománek, ©2014)

4.3 Náklady na kapitál

Jak bylo uvedeno v první kapitole, banka pomocí pasivních obchodů získává zdroje pro její (ve většině případů) hlavní činnost a to poskytování úvěrů. Pro rentabilitu banky je rozhodující, za jakých nákladů se jí podaří zajistit dostatek pasiv pro její aktivní obchodní politiku.

Depozita

Belás (2013, str. 267) definuje cenu depozit na základě teoretického modelu takto:

$$DÚS = RÚ + Ip + Lb + Rb + Kk \quad (10)$$

kde:

DÚS – depozitní úroková sazba

RÚ – reálný úrok jako odměna na spoření, které umožňuje podnikat s penězi finančnímu zprostředkovateli

Ip – průměrná míra inflace v delším časovém horizontu (minimální míra zhodnocení uložených peněz)

Lb – bonus (odměna) za vzdání se likvidity

Rb – bonus za podstoupení rizik vložením peněz do systému

Kk – koeficient konkurence (banka musí zakomponovat do ceny depozit vliv konkurence)

Vlastní kapitál banky

Miles (2013) na základě dat veřejně obchodovaných bank ve Velké Británii a USA za léta 1992 – 2010 porovnával vliv struktury kapitálových zdrojů na výši vážených nákladů na kapitál. Náklady na vlastní kapitál vyčíslil na 15%.

Mezibankovní půjčky

Mezibankovní trh peněz umožňuje bankám vyrovnat se specifickými šoky likvidity (Mistrulli, 2011).

Belás (2013, str. 433) mezibankovní půjčky dělí na dvě skupiny:

- **Úvěry získané od emisní banky** – tyto úvěry se poskytují na doplnění chybějící likvidity (v souladu s výše uvedeným Mistrulli (2011)) a motivací k získání úvěru od centrální banky může být i nižší cena zdrojů než na mezibankovním trhu.
- **Úvěry získané od ostatních komerčních bank** – tyto obchody jsou dle Beláse motivovány opět především krátkými výpadky likvidity komerční banky a snahou o lepší zhodnocení peněz na mezibankovním peněžním trhu

Po krizová dynamická doba ovšem tyto poměrně nové literární zdroje učinila neplatnými a to z toho důvodu, že centrální banky si právě mezibankovní půjčky vybraly za prostředek k nastartování ekonomik.

Program *Targeted longer-term refinancing operations (TLTROs)*, česky „*cílené dlouhodobé refinanční operace*“, jak už je z názvu patrné, necílí na krátkodobé vyrovnání likvidních výpadků komerčních bank, ale naopak na dlouhodobé pokrytí zdrojů pro úvěrovou činnost bank. Splatnost u těchto zdrojů se pohybuje až do výše 4 let. (Deutsche Bundesbank, ©2014) Náklady na tyto zdroje se odvíjejí od aktuální repo sazby ECB, což je 0,05%. Vedle výše uvedeného programu ECB začala od října 2014 vykupovat i jednoduché dluhopisy zajištěné aktivy (ABS – asset-backed securities – což je obvykle dluhopis složený ze spotřebitelských půjček domácnostem a firmám).

Česká národní banka k podobným programům nepřistoupila, ovšem dvoutýdenní repo sazbu také drží na úrovni technické nuly (0,05%).

Dle výše uvedeného je pro banky tedy nejvýnosnější minimalizovat množství vlastních zdrojů a snažit se o co největší využití cizích zdrojů (ať už bankovních, nebo vkladů klientů), jenž bankovní legislativa povolí.

4.3.1 Náklady na pojištění pohledávek z vkladů

Vzhledem k legislativě jsou banky povinny účastnit se systému pojištění pohledávek z vkladů (dle §41a a následujících zákona o bankách) a přispívat ve stanoveném rozsahu do Fondu pojištění vkladů. Pojištěny jsou veškeré pohledávky z vkladů včetně úroků do hranice 100 000 EUR/oprávněná osoba u jedné banky s výjimkou vkladů bank, zahraničních bank, finančních institucí, zdravotních pojišťoven a státních fondů. Vyčleněny jsou také směnky a jiné cenné papíry.

Příspěvek banky do Fondu pojištění vkladů činí 0,04% z průměru objemu pojištěných pohledávek z vkladů za příslušné kalendářní. (Liška, 2014)

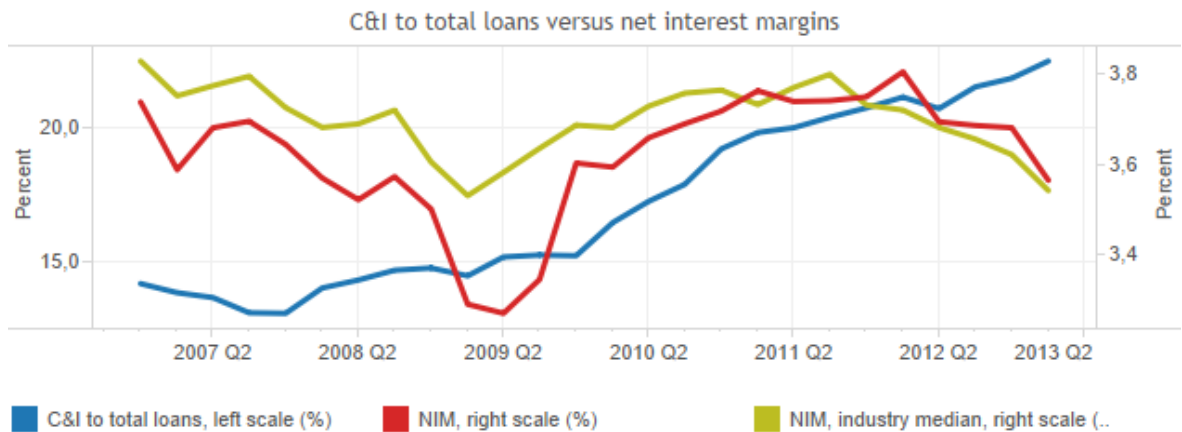
Tato podkapitola je pro tuto práci podstatná. Složení úvěrového portfolia banky může přímo ovlivnit náklady, za kterých banka získává kapitál. Podniky a ostatní komerční banky mohou být méně ochotné svěřovat jejich prostředky bance, která se zaměří na vysoce rizikové obchody, což se projeví v růstu požadovaného úroku těmito subjekty za vklad jejich aktiv do dané banky. Na druhou stranu, pokud banka získává prostředky převážně od domácností se vklady do výše 100 tisíc EUR, lze očekávat, že nekvalifikovaná laická veřejnost uspokojená „jistotou“ návratnosti 100% vkladu, zvýšené riziko spojené s úvěrovým portfoliem banky neprojeví do požadované vyšší úrokové míry za jejich vklady u dané banky. Lze očekávat, že agresivnější úvěrové portfolio by se projevilo v růstu nákladů na vlastní kapitál, neboť vlastníci by vyžadovali vyšší rizikovou přírážku.

5 VZTAH ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA K RENTABILITĚ

Ačkoliv prací, které zkoumají vztah zaměření banky na poskytování úvěrů a její ziskovost je velmi mnoho (např. Goddard a spol (2013), Demirgüç a Huizinga (1999), Alicia García-Herrero (2009), Andreas Dietrich (2012), Miller (1997) a mnoho dalších), oblast vlivu úvěrového mixu na rentabilitu banky je poměrně neprobádaná. A přestože zmínění autoři zkoumají pouze oblast úvěrových obchodů jako celku, k jednotnému závěru ve vztahu míry zaměření banky na úvěrové obchody a rentability nedošli. Například Andreas Dietrich (2012) na základě výsledků rozsáhlého výzkumu švýcarského bankovníctví v letech 1999 až 2009 uvádí, že ziskovost banky je z velké části ovlivňována pěti faktory: provozní efektivitou, růstem celkových úvěrů, náklady na financování, obchodním modelem, a efektivní daňovou sazbou. Dle něj podíl úrokových výnosů na celkových výnosech banky (oblast obchodního modelu banky) má významný dopad na ziskovost. Banky, které jsou silně závislé na úrokových výnosech, jsou méně ziskové než banky, jejichž příjem je rozmanitější. Naproti tomu Goddard (2013) na základě výsledků výzkumu se vzorkem 4787 bank z 8 nejvýznamnějších evropských zemí v letech 1992-2007 uvádí, že banky, které věnují větší část svých získaných zdrojů úvěrové činnosti, dosahují větší rentability aktiv, než banky, které se věnují více jiné činnosti. K podobným výsledkům došel například i Demirgüç a Huizinga (1999) nebo García-Herrero (2009).

Jedním z mála autorů, který zveřejnil článek, zabývající se vztahem mezi rentabilitou bank a stavbou jejich úvěrového portfolia, byl Terris (2013), který zveřejnil výsledky výzkumu vycházejícího ze vzorku 900 veřejně obchodovatelných bank. Pracoval s jejich hospodářskými výsledky v období od roku 2007 do konce prvního čtvrtletí 2013. Došel k výsledku, že v pokrizové době se cestou růstu relativní velikosti portfolia korporátních úvěrů v rámci celkového portfolia všech úvěrů vydalo kolem 40 % bank.

Note: The top chart shows 78 publicly traded banks that have increased the portion of their loan portfolios made up by commercial and industrial loans by at least five percentage points between yearend 2007 and March 31 this year. The industry ..

Source: SNL Financial

Obrázek 3 Vývoj čisté úrokové marže bank v letech 2007-2013, (Terris, 2013)

U 78 bank (9% vzorku) se poměr korporátních úvěrů v rámci celkového portfolia úvěrů v bance zvýšil o více než 5 %. Na konci období sice byl rozdíl v hodnotě čisté úrokové marže bank, které významně zvýšily podíl korporátních úvěrů na celkových úvěrech, pouhé dvě setiny procentního bodu v jejich prospěch, ovšem na začátku období byl rozdíl 11 setin procentního bodu v jejich neprospěch. Je tedy možné se domnívat, že změna obchodního modelu směř k úvěrování korporátní sféry, pomohla k nárůstu čisté úrokové míry ve srovnání s mírou běžnou v rámci celého odvětví veřejně obchodovatelných bank.

6 DEFINICE SEGMENTŮ PRO POTŘEBY ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA

Singh (2013) uvádí ve své knize několik citací retailového segmentu. Pro většinu z nich je společné, že retailový segment značí:

- Aktivity komerční banky, které poskytuje veřejnosti a malým společnostem
- Jedná se jak o poskytování úvěrů, tak i spořicíh produktů
- Pro retailové bankovníctví je typické, že banka cílí na to být „*one – stop shop*“ (na jednom místě se snaží nabídnout co nejvíce finančních produktů, jak je to možné – vedle běžných účtů i například pojištění, brokerské služby nebo finanční plánování)
- Setkání s klienty probíhá z velké části na lokálních pobočkách bank

Naopak segment corporate se značí tím, že poskytuje individuální služby velkým podnikům a korporacím. Název corporate pro tento segment klientů vznikl v roce 1933 při zavádění zlomového The Glass-Steagall Act, který byl reakcí na velký krach na newyorské burze roku 1929. Označením corporate banking tedy byla označena část bankovníctví, která se oddělila od investičního bankovníctví a zaměřovala se na korporátní klienty. (Investopedia, ©2015b)

7 SHRNU TÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

V teoretické části bylo popsáno bankovní podnikání jako specifický druh podnikání, který je silně omezen legislativou a od základů provázán s vysokou finanční pákou. Převážena část teoretické části se věnovala stěžejní oblasti pro tuto práci – aktivním operacím bank s důrazem na úvěrové obchody bank. Zároveň byl v teoretické části věnován prostor rešerši literárních zdrojů věnujících se rentabilitě ve vztahu ke skladbě úvěrového portfolia a deficienci segmentů využívanými komerčními bankami.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 ANALÝZA RENTABILITY KOMERČNÍCH BANK V ČR

Český bankovní sektor je v současnosti považován za vysoce ziskové odvětví s vysokou koncentrací tržní síly u 4 největších bankovních domů. Analýza rentability komerčních bank ovšem ukázala znepokojivý trend v oblasti poklesu vykazovaných hodnot

8.1 Představení odvětví

Odvětví českého bankovního sektoru má za sebou velmi bouřlivý vývoj. Po divokých 90. letech plných krachů bankovních domů došlo k centralizaci odvětví pod vedením 4 největších bank, které jsou všechny v zahraničních rukách. Jedná se o Československou obchodní banku, Českou spořitelnu, Komerční banku a UniCredit Bank. Tyto banky zároveň Česká národní banka považuje za systémově důležité. Pro segment českého komerčního bankovníctví platí tyto charakteristiky:

- Vysoká stabilita – kapitálová vybavenost vysoce překonává požadavky (Česká národní banka, ©2014, Mladá fronta, ©2015a)
- Výrazná převaha zahraničního kapitálu – Zahraniční vlastníci měli pod kontrolou ke konci roku 2013 95,7 % aktiv komerčního bankovního sektoru (Česká národní banka, ©2014b, Mladá fronta, ©2015a)
- Velký prostor pro růst aktiv spravovanými bankami – např. v Rakousku banky spravují sumu ve výši 287% HDP, v Česku pouze 135%. Na druhou stranu, v rámci všech zemí střední a východní Evropy (vyjma Rakouska) je tato hodnota nejvyšší (KPMG, ©2014)
- Rozvoj malých bank a středních bank – za posledních několik se jim podařilo získat více než 1,5 milionů klientů a odliv pokračuje. (Mladá fronta, ©2015a)
- Počet bankovních subjektů je relativně stálý, k 31.12 ČNB evidovala 44 bankovních subjektů, z toho 21 subjektů bylo zastoupeno ve formě pobočky zahraniční banky
- Významný zaměstnavatel – český bankovní sektor zaměstnával ke konci roku více než 40 tisíc osob
- Velký vliv inovací a digitalizace – jenom ukazatel produktivity měřený velikostí bankovní sumy na jednoho zaměstnance meziročně v období 2012 – 2013 vzrostl o 14,7% (Česká národní banka, ©2014b)

Pro budoucí vývoj odvětví bude rozhodující, jak moc se podaří novým bankám (jmenovitě Fio banka, Air bank, mBank a Equa bank) navyšovat svůj podíl na bankovním trhu. Z pohledu celkové výše aktiv nejsou zatím relevantní silou na českém bankovním trhu, ovšem vývoj směřují k růstu jejich role v segmentu. To podkládají čísla o růstu počtu jejich klientů. Výše jmenované banky už dokázaly získat 1,6 milionů klientů a jmenovitě například Air bank byla schopná meziročně zvýšit počet svých klientů o 49% na 318 tisíc. (Mladá fronta, ©2015b, MAFRA, ©2015)

8.2 Představení jednotlivých bank

V této části budou představeny ty nejdůležitější české banky z hlediska spravovaných aktiv s cílem uchopit do kontextu analyzovaná čísla z oblasti rentability a úvěrových portfolií.

8.2.1 Československá obchodní banka

Československá obchodní banka, a. s. je největší českou komerční bankou dle výše aktiv a působí jako banka univerzálního typu. Z historického poslání banky vychází silná pozice v segmentu corporate, která byla doplněna i silnou pozicí v segmentu retail po akvizici IPB banky. Z výše uvedeného plyne, že ČSOB poskytuje své služby všem klientským segmentům, tj. fyzickým osobám, malým a středním podnikům, korporátním a institucionálním klientům. V retailovém bankovníctví banka působí pod vícero obchodními značkami – ČSOB (pobočky), Era (finanční centra) a Poštovní spořitelna (obchodní místa České pošty). Komplexní nabídka služeb tedy zahrnuje i pojistné a penzijní produkty (poskytováno prostřednictvím ČSOB Pojišťovny a ČSOB Penzijní společnost), financování bydlení (poskytováno prostřednictvím Hypoteční banka a ČMSS), kolektivní investování a správu majetku (ČSOB Asset Management), poskytování dalších specializovaných služeb (ČSOB Leasing a ČSOB Factoring) a také služby spojené s obchodováním s akciemi na finančních trzích (skupina Patria; od 1. ledna 2015 součást skupiny ČSOB). (ČSOB, ©2015)

Banka zaměstnávala ke konci roku 2014 6 424 zaměstnanců (skupina celkem 7 406) a obsluhovala 2,9 milionů klientů prostřednictvím 243 poboček ČSOB (retail/SME a corporate), 76 Era finančních center a více než 3 tisíc obchodních míst České pošty. Bankovní aktiva v roce 2013 překonal zlomovou hranici jedné miliardy korun.

8.2.2 Česká spořitelna

Česká spořitelna a.s. byla založena v roce 1825 jako první spořitelní instituce na území dnešní České republiky. Je největší bankou v České republice jak z pohledu počtů klientů, tak i z pohledu počtu zaměstnanců či poboček. Její služby využívá více než 5 milionů klientů: občané, malé a střední firmy, obce a města, financuje také velké korporace a poskytuje služby v oblasti finančních trhů. Zaměření je však především kladeno na služby pro obyvatelstvo. Od roku 2000 je Česká spořitelna členem rakouské Erste Group a pod touto značkou obsluhuje bonitní a korporátní klienty (Erste Premier, Erste Private banking, Erste Corporate). (Česká spořitelna, ©2015a) Své služby banka poskytuje také prostřednictvím těchto dceřiných firem: Brokerjet České spořitelny (služby spojené s obchodováním na finančních trzích), Erste Factoring a Erste Leasing (poskytování speciálních služeb), Česká spořitelna - Penzijní společnost (penzijní produkty), Realitní společnost České spořitelny a Stavební spořitelna České spořitelny. (Česká spořitelna, ©2015b) Skupina jako celek k polovině roku 2014 zaměstnávala 10 474 zaměstnanců a provozovala 644 poboček. Banka hospodařila se sumou aktiv ve výši 900 miliard korun. (Česká spořitelna, ©2015a)

8.2.3 Komerční banka

Komerční banka a.s. byla založena během hospodářských reforem jako státní instituce v roce 1990. Po ovládnutí banky skupinou Sociétés Générale se banka zaměřila nejen na rozvíjení své tradičně silné pozice na trhu podniků a municipalit, ale výrazně rozvíjela i aktivity pro individuální zákazníky a podnikatele. V roce 2006 Komerční banka ovládla Modrou pyramidu, čímž banka získala plnou kontrolu nad třetí největší stavební spořitelnou v České republice, a mohla tak rozšiřovat své retailové aktivity. Dnes Modrou pyramidu používá především pro poskytování poradenství a prodej služeb celé skupiny retailovým klientům. Služby Komerční banky využívalo v roce 2013 celkem 1,6 milionů klientů, kterým bylo k dispozici 399 poboček banky. Modrá pyramida, zaměřená na poskytování retailových služeb, obsluhovala 564 tisíc klientů a firma ESSOX, zaměřená na spotřebitelské úvěry, úvěrovala 284 tisíc klientů. Průměrný počet zaměstnanců v roce 2013 u skupiny dosahoval 8 604 zaměstnanců. (Komerční banka, ©2014)

8.2.4 UniCredit Bank

UniCredit Bank zahájila svoji činnost na českém trhu roku 2007. Vznikla integrací dvou dosud samostatně působících úspěšných bankovních domů HVB Bank a Živnostenské banky. Od prosince 2013 UniCredit Bank v České republice a na Slovensku poskytuje bankovní produkty a služby pod jednotným obchodním názvem UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.

UniCredit Bank se řadí mezi tzv. velkou čtyřku (ČNB tyto banky označuje jako systémově důležité) a poskytuje širokou škálu produktů pro firemní zákazníky i privátní klientelu. Banka se profiluje především jako zaměřená na Corporate Finance. Dle samotné banky si vybudovala mimořádně silnou pozici v oblasti akvizičního financování a také se řadí na první příčku ve financování komerčních nemovitostí.

V oblasti služeb pro privátní klientelu je UniCredit Bank významným hráčem na trhu privátního bankovníctví, cenných papírů, kreditních karet a hypoték a velmi dobře si vede také v oblasti služeb pro zákazníky působících v oborech svobodných povolání (lékaři, soudci, advokáti, notáři apod.). (UniCredit Bank, ©2015)

Banka zaměstnává kolem 2 tisíc zaměstnanců (uvádí pouze údaj 3 062 včetně slovenské divize) Banka hospodářší na území České a Slovenské republiky s bilanční sumou ve výši 464 miliard a provozuje 175 poboček. (údaj k 30. 12. 2013) (UniCredit Bank, ©2015)

Zvláštností UniCredit Bank je, že některé své pobočky provozuje jako franšizu.

8.2.5 Raiffeisenbank

Raiffeisenbank a.s. poskytuje od roku 1993 v České republice široké spektrum bankovních služeb pro soukromou i podnikatelskou klientelu. Raiffeisenbank disponuje sítí více než 120 poboček a klientských center. S celkovými aktivy téměř 200 miliard se Raiffeisenbank řadí mezi pět největších bank v ČR. (Raiffeisenbank, ©2015) Banka k 31. 12. 2014 zaměstnávala 2 686 zaměstnanců, což bylo o 10% méně, než předchozí rok. Raiffeisenbank se v České republice zaměřuje především na prémiové klienty, tedy klienty s vyššími příjmy, kteří mají aktivní zájem o správu svých financí. Banka tak dle slov generálního ředitele cílí na kvalitu nabízených služeb, nadstandardní poradenství, investiční produkty a dlouhodobé finanční plánování. Cílem těchto aktiv je, aby se klientům, až se řekne banka pro podnikatele, vybavila RB. (Raiffeisenbank, ©2014)

8.2.6 GE Money bank

GE Money Bank patří mezi největší české peněžní ústavy, především v ukazateli počtu klientů – obsluhuje celkem 1,05 milionů klientů. Je univerzální bankou, která se zaměřuje především na retailové segmenty. Své služby tak orientuje jak na občany, tak na malé a střední podniky. V segmentu velkých korporací banka absentuje. Na rozdíl od ostatních velkých a středních bank v ČR není vlastněna evropskými majiteli, ale americkými – jejím vlastníkem je americký konglomerát, založený Thomasem Edisonem. Banka dokáže být leaderem v oblasti inovací v českém bankovním prostředí, jako příklady uvádí svá prvenství u těchto produktů/inovací:

- Plnohodnotný elektronický výpis z účtu,
- Konsolidaci půjček,
- paušální běžný účet typu all inclusive pro drobnou (Genius Active) a firemní klientelu (Genius Business Active),
- Refinancování hypoték,
- plnohodnotnou komunikaci s klienty pomocí zabezpečeného internetového chatu,
- odměňování klientů penězi za používání platebních karet,
- nové způsoby bezkontaktního placení formou NFC - platební kartu, bezkontaktní platební nálepkou a kartu v mobilu,

(GE Money Bank, ©2015)

Banka zaměstnává celkem 3265 zaměstnanců a provozuje 252 obchodních míst, nejdůležitějším produktem pro banku jsou nezajištěné spotřebitelské úvěry (objem 41,7 miliard při bilanční sumě 134 miliard korun). (GE Money Bank, ©2014)

8.2.7 Ostatní banky

Údaje k 1. 4. 2015 ukazují, že v ČR působí 46 bank a poboček zahraničních bank. Ve výše uvedeném popisu jednotlivých bank byly uvedeny všechny velké banky a 3 z 8 středních bank. V textu výše nejmenované střední banky:

- J&T banka – banka se zaměřuje především na privátní klientelu a financování aktivit skupiny (EPH, J&T Private Equity a další)
- PPF banka a.s. - PPF banka především plní funkci centrální treasury banky skupiny PPF, ale nabízí i služby pro klienty z komunální či podnikové sféry. (PPF banka, ©2015)

- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. – posláním této banky je být rozvoje bankou České republiky, tj. pomáhat naplňovat hospodářské záměry vlády a regionálních samospráv v infrastruktuře a určitých sektorech. (Českomoravská záruční a rozvojová banka, ©2014)
- Česká exportní banka, a.s. – jedná se o specializovanou bankovní instituci pro státní podporu vývozu přímo a nepřímo vlastněnou státem. (Česká exportní banka, ©2015)
- Sberbank CZ, a.s. – pod názvem Volksbank CZ působila na českém trhu od roku 1993 do roku 2013, jedná se o obchodní bankou s nabídkou finančních produktů a služeb v oblasti firemního i osobního bankovníctví. (Sberbank CZ, ©2015)

Skupina malých bank:

- Air Bank a.s. – agresivně rostoucí retailová bank. Své služby nabízí zákazníkům od roku 2011. V současnosti slouží především jako transformující prostředek přeměny vkladů klientů na prostředky k financování jiných aktivit skupiny PPF. (Air bank, ©2015)

8.3 Dosahovaná rentabilita v odvětví

Jak bylo zmíněno v teoretické části, bankovní průmysl obecně patří k těm, které dosahují velmi nízkých hodnot ROA. Ovšem díky obrovské finanční páce, v jiných odvětvích prakticky nemožné, dosahují poměrně uspokojivé ROE vzhledem k rizikům s tímto podnikáním spojením. Dle dat uvedených v teoretické části 1000 největších bank v roce 2013 vykazovalo průměrně dosahované ROA ve výši 0,81% a ROE u těchto bank dosahovalo průměrně hodnoty 13,7%. Jak bylo v části věnované metodice uvedeno, pro účely analýzy jsem pracoval z daty z období 2010-2013 u výše uvedených bank.

8.3.1 Návratnost vlastního kapitálu (ROE)

V tabulce číslo 2 jsou uvedeny hodnoty ROE, kterých dosahují ty nejdůležitější české banky a odvětví jako celek.

Tab. 2 Hodnoty ROE dosahované největšími českými komerčními bankami a hodnoty za odvětví jako celek v období let 2010 – 2013, (Vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

ROE v %	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	18,2	18,2	19,3	16,2
ČSOB	19,6	17,9	22,8	18,2
Raiffeisenbank	13,1	13,7	12,4	5,1
UniCredit bank CZ a SK	9,9	3,6	10,2	8,3
Komerční banka	18,7	12,3	15,8	13,1
GE Money Bank	15,2	18,8	15,4	12,1
Průměr celého odvětví	16,2	14,7	15,1	13,2

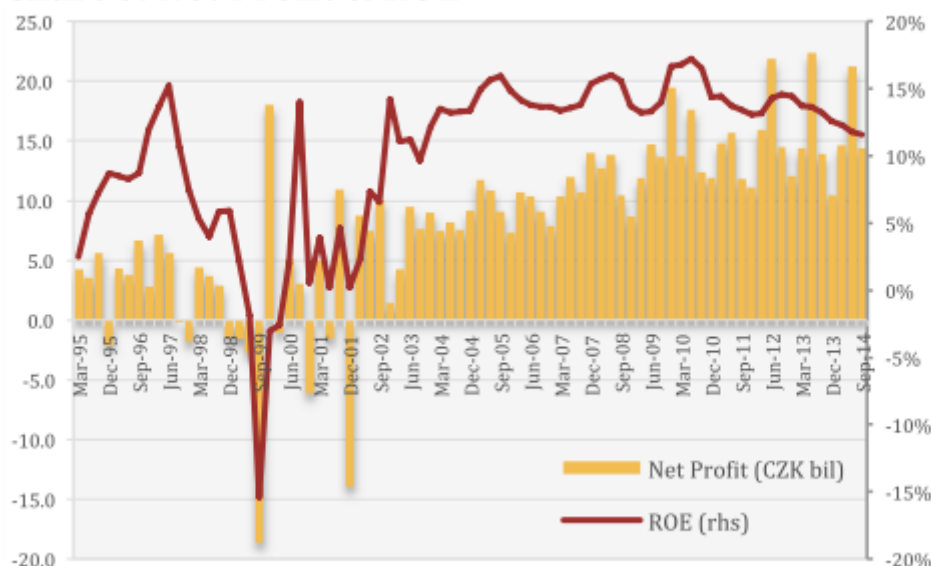
Jak bylo uvedeno v teoretické části, v roce 2013 bylo ROE 1000 největších světových bank 12,2% a trend byl silně rostoucí (v roce 2014 byla hodnota ROE už 13,7%). V České republice můžeme pozorovat opačný trend, neboť v letech 2010 – 2013 ukazatel ROE v bankovníctví klesl z 16,2% na 13,2%. Dle dat ze statistik ČNB v roce 2014 klesl dokonce na 12,38%.

Důvodů je vícero: při pohledu do výkazů bank lze s jistotou říci, že prvním důvodem je navýšení vlastního kapitálu bank. Z části se tak děje díky zvyšování kapitálových požadavků ČNB, z části díky vysoké ziskovosti bank (ne všechen zisk banky vyplatí na dividendách). Druhým důvodem je silný přebytek likvidity – ČNB udržuje úrokovou míru na úrovni faktické nuly a banky zároveň vykazují přebytek vkladů (ty narostly ve sledovaném období o více než 20%), jenž také tlačí úrokové míry na nová dna. Bez následků pro rentabilitu sektoru nezůstává ani růst konkurence v podobě nízkonákladových bank či změna spotřebitelského chování (dozrávají technicky zdatnější ročníky, které jsou schopny si zajistit platební styk prostřednictvím internetového bankovníctví, jenž negeneruje dostatečné možnosti pro cross selling nebo příjem z poplatků).

Zajímavé je srovnání ROE dosahovaného v bankovníctví a ROE dosahovaného za celou ekonomiku. Dle statistik Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, které vychází ze všech velkých podniků a výběru malých a středních podniků, dosahovaly podnikatelské subjekty

v roce 2013 nefinanční podniky celkem ROE 9,87%, což bylo 1,5 procentního bodu níže, než v předchozím roce. V roce 2014 se propad téměř zastavil, neboť dosahované ROE bylo 9,62% (Ministerstvo průmyslu a obchodu, ©2014). Vzhledem k tomu, že ROE v roce 2010 dosahovalo hodnoty 9,61%, pak můžeme říci, že dosahované ROE v nefinanční komerční sféře v České republice je v pokrizovém období relativně stabilní. To je v protikladu s bankovní sférou, která zažívá významný pokles. Stírá se tak rozdíl, mezi vysoce rizikovým bankovním podnikáním a běžnou ekonomickou sférou. Uvedené je také v rozporu s literárními prameny citovanými v teoretické části. Belás uvádí jako uspokojivou hodnotu ROE vykazovanou bankou 20%. Banky tak stále více divergují od dané hodnoty a ze sledovaných bank se všechny od této hodnoty odchyľují. Ve sledovaném období tuto hodnotu překročila ze sledovaných bank pouze ČSOB.

Chart 6: Net Profit & ROE

Obrázek 4 Vývoj hodnot čistého zisku a ukazatele ROE za bankovní odvětví v České republice v letech 1995 až 2014, (Helgi Analytics, ©2015)

8.3.2 Rentabilita aktiv - ROA

Zatímco ukazatel ROE dle výše uvedených dat stále s určitým odstupem překonával hodnoty běžné v nefinanční podnikatelské sféře, ukazatel ROA vzhledem k povaze bankovní činnosti hluboce zaostává za běžně dosahovaným ROA v komerční sféře. Výsledky získané za Českou republiku, uvedené v tabulce číslo 3, jsou tak v souladu s teoretickou základnou této práce.

Tab. 3 Hodnoty ukazatele ROA dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

ROA v %	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	1,3	1,5	1,8	1,6
ČSOB	1,5	1,23	1,63	1,42
Raiffeisenbank	1,2	1,4	1,2	0,5
UniCredit bank CZ a SK	1,1	0,4	1	0,8
Komerční banka	1,99	1,25	1,82	1,79
GE Money Bank	2,77	3,06	3,03	2,83
Průměr celého odvětví	1,57	1,42	1,65	1,43

Výsledky ROA, které jsem získal z výročních zpráv bank, jsem porovnal z výsledky ROE, získanými tamtéž. Je zajímavé pozorovat, že bankovní skupina ČSOB, která dlouhodobě dosahuje nejlepší návratnosti vlastního kapitálu, v ukazateli ROA v porovnání s dalšími sledovými bankami zaostává a drží se kolem průměrných hodnot. Tato situace ukazuje na rozdílný přístup ke kapitálové struktuře v případě zmíněné ČSOB a například České spořitelny. Velmi nízkých hodnot v obou ukazatelích dosahuje UniCredit Bank. Naopak vysoce nadprůměrné hodnoty ROA v rámci skupiny sledovaných bank, ale i celého odvětví dosahuje GE Money. Vlastníci ovšem nemohou být spokojeni s ROE dosahovaným touto bankou – v lepším případě lehce překonává průměr, v posledním sledovaném roce zaostává za průměrem v odvětví. Tento rozpor je způsoben tím, že GE Money Bank vykazuje menší hodnoty vkladů k celkovým aktivům oproti konkurenci a tak se musí potýkat s konkurenční nevýhodou způsobenou potřebou využít ve vyšší měrou vlastních zdrojů.

Z pohledu zaměření banky na obsluhované segmenty dosahují větší návratnosti aktiv banky, které se zaměřují na retailový segment – Česká spořitelna, GE Money Bank. Z pohledu ROE již nelze učinit tak jasný závěr.

8.3.3 NIM (Čistá úroková marže)

Na rozdíl od literatury, banky a ČNB definují čistou úrokovou marži jako poměr čistého úrokového výnosu k úročeným aktivům. Bohužel, velká část sledovaného vzorku daný údaj nezveřejňuje. Za celý bankovní sektor čistá úroková marže vykazovala mírný pokles na hodnotu 2,24 %. (Česká národní banka, ©2014b)

Tab. 4 Hodnoty ukazatele NIM dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

NIM%	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	3,8	3,9	3,7	3,6
ČSOB	3,36	3,35	3,21	3
Raiffeisenbank	neuvádí	neuvádí	neuvádí	neuvádí
UniCredit bank CZ a SK	neuvádí	neuvádí	neuvádí	neuvádí
Komerční banka	3,3	3,3	3,13	2,8
GE Money Bank	neuvádí	neuvádí	neuvádí	neuvádí
Průměr celého odvětví	2,69	2,68	2,44	2,24

Z tabulky číslo 4 je patrné, že všechny banky, které vykazují tento ukazatel, byly vysoce nad průměrem českého bankovního sektoru. Tyto banky jsou bankami, které mají silnou historicky danou pozici a vklady od klientů získávají velkou mírou i bezplatně (ať už korporátní účty, nebo běžné účty fyzických osob). Vysoká úroková míra České spořitelny se projevuje v konečném důsledku i v ukazateli ROA vykazovaném bankou.

8.3.4 Čistý úrokový výnos

Čistý úrokový výnos je součástí rozpadu čisté úrokové marže. Ačkoliv GE Money bank neuveřejňuje údaje o čisté úrokové marži, z údajů o čisté úrokové marži ve výši 9,8 miliardy při téměř osminové bilanční sumě než má například ČSOB dokážeme vyčíst, že banka dosahuje vysoce nadprůměrné hodnoty čisté úrokové marže.

Tab. 5 Hodnoty ukazatele čistý úrokový výnos dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Čistý úrokový výnos v miliardách	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	30,3	31,2	29,7	27,9
ČSOB	24,3	24,8	25,0	24,1
Raiffeisenbank	4,8	4,9	4,5	4,4
UniCredit bank CZ a SK	6,1	6,5	6,2	7,1
Komerční banka	21,4	22,2	22,0	21,2
GE Money Bank	10,4	10,2	10,1	9,8
Odvětví celkem	105,307	109,935	107,909	105,472

8.3.5 Výpočet čisté úrokové marže dle literatury

Pro výpočet čisté úrokové míry dle metodiky, kterou uvádí Belás (2013, str. 233) jsem využil výše uvedené údaje o čistém úrokovém výnosu a údaje o celkové výši aktiv bank. Výsledky jsou uvedeny v číslu 6.

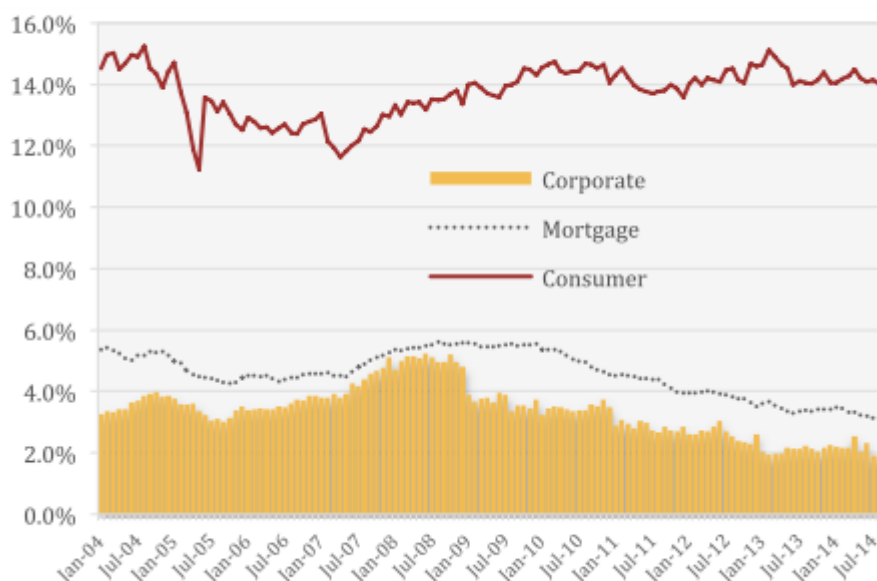
Tab. 6 Hodnoty ukazatele čistá úroková marže (výpočet dle literatury) dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Čistá úroková marže - výpočet dle literatury	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	3,4%	3,5%	3,2%	2,9%
ČSOB	2,7%	2,6%	2,7%	2,3%
Raiffeisenbank	2,6%	2,4%	2,3%	2,3%
UniCredit bank CZ a SK	2,3%	2,2%	1,9%	1,5%
Komerční banka	3,5%	3,4%	3,2%	2,7%
GE Money Bank	7,4%	7,3%	7,4%	7,3%

Jak už bylo v předchozí pasáži naznačeno, retailově zaměřená banka GE Money Bank dosahovala ve sledovaném období několikanásobně vyšší čistou úrokovou marží, než tomu bylo u ostatních. Retailově zaměřená Česká spořitelna vykazovala také vyšší čistou úrokovou marží než je tomu u ostatních bank. Z ostatních bank se vymykala pouze Komerční banka.

Chart 17: Interest Rates on New Loans

Obrázek 5 Vývoj hodnoty úrokové míry u nových půjček poskytnutých v českém bankovním sektoru v období let 2004 a 2014, (Helgi Analytics, ©2015)

8.3.6 Náklady na odpis špatných úvěrů

Zásadním faktorem pro rentabilitu banky je míra selhání jí poskytnutých úvěrů. Míru selhání úvěrů významně ovlivňuje hospodářská situace a úvěrová politika banky.

Tab. 7 Hodnoty změny opravných položek ke špatným úvěrům dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Změna opravných položek ke špatným úvěrům v mld. Kč	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	9,78	5,50	7,12	5,44
ČSOB	3,43	1,82	1,63	1,38

Raiffeisenbank	2,24	1,90	1,80	1,27
UniCredit bank CZ a SK	1,58	1,25	2,14	1,47
Komerční banka	3,12	1,99	1,85	1,73
GE Money Bank	3,58	2,56	2,98	2,76

Z tabulky číslo 7 je patrné, že ačkoliv je GE Money Bank významně menší bankou, odpis špatných úvěrů v jejím případě byl i několikrát větší než u mnohem větších bankovních domů, jako jsou Komerční banka a ČSOB. Za tímto výsledkem můžeme vidět rozdílnou úvěrovou politiku těchto bankovních domů, i rozdílné zaměření na segmenty – retail versus corporate.

Tab. 8 Hodnoty změny opravných položek ke špatným úvěrům k celkovému úvěrovému portfoliu dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

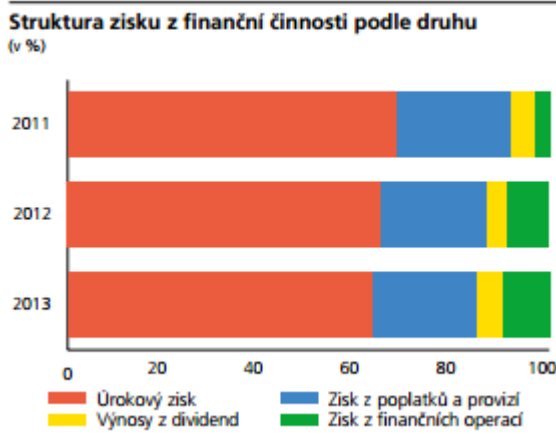
Změna opravných položek ke špatným úvěrům k celkovému úvěrovému portfoliu banky	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	2,1%	1,1%	1,5%	1,1%
ČSOB	0,9%	0,4%	0,3%	0,3%
Raiffeisenbank	1,5%	1,2%	1,2%	0,8%
UniCredit bank CZ a SK	0,9%	0,7%	1,2%	0,5%
Komerční banka	0,8%	0,5%	0,4%	0,4%
GE Money Bank	3,0%	2,2%	2,5%	2,4%

Tabulka číslo 8 ukazuje, že náklady tvorbu opravných položek k úvěrovému portfoliu jsou vyšší u retailově zaměřených bank. Především v případě GE Money Bank je vyšší čistá úroková marže vykoupena také vyšší změnou opravných položek ke špatným úvěrům.

8.3.7 Čistý výnos z poplatků

Vedle čistého úrokového výnosu je pro rentabilitu banky zásadní také čistý výnos z poplatků. Tento výnos je spojen s o poznání menším rizikem a i přes růst konkurenčního tlaku je u většiny bank poměrně stabilní, viz obrázek číslo 6.

GRAF II.25

Obrázek 6 Struktura zisku z finanční činnosti podle druhu, údaje za celé odvětví,
(Česká národní banka, ©2014b)

Ačkoliv mediální obraz a vnímání české veřejnosti hovoří spíše o tom, že konkurenční tlak snižuje zisky bank z poplatků (např. Internet info, ©2014 nebo Scott & Rose, ©2014), což je divergentní vývoj oproti zahraničí, stále se dá najít výjimka. ČSOB s výjimkou roku 2011 dokázala stabilně zvedat výnos z poplatků a služeb.

Tab. 9 Hodnoty ukazatele čistý výnos z poplatků dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Čistý výnos z poplatků	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	12,17	12,38	11,77	11,29
ČSOB	5,44	5,368	5,505	5,983
Raiffeisenbank	1,866	2,199	2,187	2,197
UniCredit bank CZ a SK	2,634	2,789	2,056	2,836
Komerční banka	7,725	7,305	6,971	7,077
GE Money Bank	3,503	3,258	3,112	2,819
Celý bankovní sektor	38,5	39,1	37,3	37

Relativní ukazatel čistého výnosu k aktivům bank ukazuje, že většího výnosu z poplatků opět dosahují retailově zaměřené banky (GE Money Bank a Česká spořitelna)

Tab. 10 Hodnoty ukazatele čistý výnos z poplatků k aktivům dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Čistý výnos z poplatků k aktivům	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	1,4%	1,4%	1,3%	1,2%
ČSOB	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%
Raiffeisenbank	1,0%	1,1%	1,1%	1,1%
UniCredit bank CZ a SK	1,0%	1,0%	0,6%	0,6%
Komerční banka	1,3%	1,1%	1,0%	0,9%
GE Money Bank	2,5%	2,3%	2,3%	2,1%

Naopak nejnižších hodnot dosahuje skupina ČSOB, jejíž čistý výnos z poplatků k aktivům je stabilně velmi nízký.

9 ANALÝZA ÚVĚROVÝCH PORTFOLII KOMERČNÍCH BANK V ČESKÉ REPUBLICCE

V České republice je bankovní sektor tradičně orientován na klasické bankovníctví založené na přijímání vkladů a poskytování úvěrů. Celková rozvaha bank je tedy na aktivní straně z více než 60 % tvořena úvěry a jinými pohledávkami (mezi léty 2012 a 2013 zaznamenaly nárůst o 12,7 %). Klientské pohledávky, které tvoří rozhodující část pohledávek, se na celkových aktivech podílely téměř z 50 %, když mezi léty 2012 a 2013 vzrostly o 10,6 %. (Česká národní banka, ©2014b) Přesto vzhledem k údajům uvedeným v tabulce číslo 11 jejich podíl k celkovým aktivům klesl v porovnání s předchozím rokem a to především díky významnému nárůstu bilanční sumy bank.

9.1 Analýza role úvěrového portfolia v rámci bilanční sumy banky

Z analýzy je patrné, že větší část aktiv do úvěrového portfolia alokují spíše střední banky než ty největší (GE Money Bank, Raiffeisenbank nebo UniCredit Bank). Naopak tři největší banky alokují do úvěrů klientům pouze přibližně polovinu svých aktiv.

Tab. 11 Hodnoty ukazatele pohledávky ke klientům k aktivům dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Poměr pohledávek ke klientům k celkovým aktivům	2010	2011	2012	2013
Česká spořitelna	52%	54%	53%	52%
ČSOB	45%	48%	51%	49%
Raiffeisenbank	82%	78%	76%	79%
UniCredit bank CZ a SK	64%	63%	58%	62%
Komerční banka	55%	58%	57%	55%
GE Money Bank	85%	84%	87%	85%
Celý bankovní sektor	52%	51%	51%	49%

Současný stav, kdy banky používají pouze polovinu své bilanční sumy na úvěry klientům, je způsoben přebytkem likvidity. Banky pak musejí obrovské množství vkladů směřovat do jiných oblastí – např. v případě ČSOB meziročně v roce 2013 vzrostla finanční aktiva k obchodování o 26% a to především díky reverzním operacím s ČNB a dosáhly souhrnné hodnoty 200 miliard korun. Investiční portfolio se v případě ČSOB meziročně v roce 2013

zvýšilo o 20 miliard na 307 miliard a 251 miliard z tohoto portfolia představovala expozice k veřejné správě. Nárůst expozice k veřejné správě v rámci investičního portfolia představoval dokonce 30 miliard meziročně. (ČSOB, ©2014)

Rozdílná situace je u GE Money Bank. Ta dlouhodobě půjčuje klientům více peněz, než u ní klienti uloží. Rozdíl se pohybuje kolem 4 miliard v letech 2012-2013 při objemů úvěrů kolem 100 miliard. Zbytek úvěrů banka financuje především z vlastního kapitálu, nashromážděného především ze zisků minulých let.

V podobné situaci je i Raiffeisenbank, pouze s tím rozdílem, že vlastní kapitál je ve větší míře původem základním kapitálem.

Na základě výše uvedených informací můžeme říci, že velké banky jsou přesyceny vklady a nedokáží množství vkladů udat na trh. Naopak střední banky jako jsou GE Money Bank nebo Raiffeisenbank i nadále v současné situaci úvěrují klienty ve větším objemu, než jaký se jim daří získat od svých klientů.

Z pohledu přínosu pro rentabilitu bank tyto údaje o složení úvěrových portfolií velkých bank nejsou optimální, neboť repo operace s ČNB nebo státní dluhopisy dnes nesou prakticky nulový výnos (výnos českého dluhopisu se splatností 10 let letos klesl na hodnotu 0,22% p. a., nejnižší hodnotu v historii). Na druhou stranu se velké banky dokáží „zahojit“ pomocí výnosů z poplatků, které jsou relativně stabilní.

9.2 Analýza úvěrového portfolia dle segmentů

Základním členění zákazníků v rámci bankovníctví bývá na segment corporate a retail. Banka při členění na segmenty vychází ze standardů IFRS 8, jenž vyžadují, aby banka zveřejňovala ve své účetní závěrce informace, které uživatelům umožní posoudit povahu a finanční dopady podnikatelských aktivit, jimiž se daná účetní jednotka zabývá, a ekonomického prostředí, v němž působí. (Oswald, ©2013)

Samotná definice segmentů corporate a retail se může u bank lehce lišit. Například ČSOB definuje segment corporate (u ČSOB definován jako ČSOB Firemní bankovníctví) jako segment zákazníků s obratem nad 300 milionů Kč. (ČSOB, ©2014) Česká spořitelna oproti tomu zahrnuje i podniky typu SME do skupiny corporate, k zařazení do typu corporate tak stačí pouze obrat nad 30 milionů korun. (Česká spořitelna, ©2014) Raiffeisenbank pro změnu corporate definuje jako podniky s obratem nad 50 milionů korun (Raiffeisenbank,

©2014). Výjimkou je GE Money Bank. Ta segmenty nevyužívá, neboť se čistě zaměřuje na retailovou klientelu a malé podniky.

Bohužel Komerční banka vykazuje o segmentech minimum údajů. Naštěstí, mimo místo vyhrazené v příloze, uvádí alespoň informaci o poskytnutých úvěr v jednotlivých segmentech v rámci úvodu do výroční zprávy (Komerční banka, ©2014b), ovšem pouze za banku, nikoliv skupinu. Údaje o provozních nákladech segmentů chybí. S velkou pravděpodobností se tak banka snaží zakrýt co nejvíce údajů o výnosnosti jednotlivých segmentů.

9.2.1 Podíl segmentu corporate na aktivech banky

U všech sledovaných bank s výjimkou GE Money Bank byl vykazován segment korporátního bankovníctví.

Tab. 12 Podíl aktiv segmentu corporate na celkových aktivech bank v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Podíl aktiv segmentu corporate na celkových aktivech banky	2010	2011	2012	2013	Průměr
Česká spořitelna	17%	19%	19%	19%	19%
ČSOB	9%	11%	12%	12%	11%
Raiffeisenbank	41%	39%	37%	39%	39%
UniCredit bank CZ a SK	72%	68%	85%	82%	76%
Komerční banka	55%	56%	57%	55%	56%
GE Money Bank	0%	0%	0%	0%	0%

9.2.2 Podíl segmentu retail na aktivech banky

U všech sledovaných bank s výjimkou Komerční banky a UniCredit Bank bylo v rámci segmentu retail alokováno více než třetina všech aktiv. U Komerční banky je lehce zkrslující to, že výsledky nejsou konsolidovány. Nízké procento podílu aktiv segmentu retail na celkových aktivech se může jevit u České spořitelny. To je ovšem způsobeno tím, že Česká spořitelna má značné přebytky likvidity, které nedokáže promítnout do půjček občanům ani podnikům a tak je alokuje pod provozní segment Řízení aktiv a pasiv (ALM). V tomto segmentu se vklady přeměňují především na finanční aktiva držená do splatnosti a realizovatelná finanční aktiva. Finanční aktiva držená do splatnosti představují z 88% vládní dluhopisy, u realizovatelných finančních aktiv je podíl podobný. Zbytek těchto cenných papírů v bilanci je většinou emitován finančními institucemi.

Tab. 13 Podíl aktiv segmentu retail na celkových aktivech bank v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank)

Podíl aktiv segmentu retail na celkových aktivech banky	2010	2011	2012	2013	Průměr
Česká spořitelna	36%	34%	33%	32%	34%
ČSOB	41%	40%	43%	40%	41%
Raiffeisenbank	41%	39%	36%	37%	38%
UniCredit bank CZ a SK	11%	12%	13%	17%	13%
Komerční banka	25%	26%	26%	25%	26%
GE Money Bank	100%	100%	100%	100%	100%

9.2.3 Teoretické úvěrové portfolio segmentu corporate jednotlivých bank

Dle údajů o metodice výpočtu uvedených v kapitole cíle a metodika byly provedeny dopočty teoretických úvěrových portfolií jednotlivých segmentů bank jako průměrné hodnoty za sledované období.

Tab. 14 Teoretické hodnoty úvěrových portfolií segmentu corporate za jednotlivé banky, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB
Poměr corporate : retail	21%	31%	69%	85%		51%
Poměr úvěrů k celkovým aktivům banky	48%	53%	56%	63%		79%
Teoretické úvěry v corporate v mld. Kč	95,4	150,2	262,1	180,1	0,0	74,0

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejaktivnější bankou v úvěrování segmentu corporate byla Komerční banka, následována UniCredit Bank. Naopak, jak už bylo zmíněno, banka GE Money Bank nevyvíjí v tomto segmentu žádnou aktivitu.

9.2.4 Teoretické úvěrové portfolio segmentu retail jednotlivých bank

Stejným způsobem, jako bylo uvedeno u výpočtu výše teoretického úvěrového portfolio segmentu corporate, bylo postupováno u segmentu retail.

Tab. 15 Teoretické hodnoty úvěrových portfolií segmentu retail za jednotlivé banky, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB
Poměr corporate:retail	79%	69%	31%	15%	100%	49%
Poměr úvěrů k celkovým aktivům banky	48%	53%	56%	63%	71%	79%
Teoretické úvěry v retail	363,5	335,0	119,8	30,9	98,4	76,3

Z tabulky číslo 15 je patrné, že neaktivnější bankou z hlediska úvěrové činnosti v tomto segmentu byla banka ČSOB. Nejedná se o překvapivá čísla, neboť čísla za ČSOB reprezentují celou skupinu, tedy i její dceřiné společnosti zaměřené čistě na retail (Hypoteční banka, Českomoravská stavení spořitelna)

9.3 Analýza kapitálových požadavků k úvěrovým portfoliím

Analýzu kapitálových požadavků byla provedena na základě získaných dat z webu České národní banky. Tento způsob byl využit, neboť banky sice uvádějí informaci o celkovém kapitálovém požadavku, ovšem informaci za segmenty nesdělují. Výjimkou je Česká spořitelna, které tento údaj uvádí ve své výroční zprávě v případě let 2013 a 2012. K výpočtu jsem tedy použil data ze Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem České národní banky (©2014b) a ze systému ARAD, vedeného taktéž Českou národní bankou (©2015)

Tab. 16 Hodnoty vážených expozic českých komerčních bank k jednotlivým segmentům, (vlastní zpracování na základě dat ČNB, ©2014b, ©2015)

Údaje v mld. Kč	Vážené expozice k podnikům	Vážené expozice k retailu
2013	595,975	482,684
2012	499,061	435,1
2011	440,771	451,557
2010	527,237	411,824

Vlivem přechodu na interní ratingové modely banky byly schopny navyšovat ve sledovaném období úvěry k oběma segmentům, ale zároveň snižovat rizikově vážená aktiva. Teoreticky tak hrozí, že v bilancích bank je významně podceněno riziko spojené s jejich expozicemi.

Tab. 17 Hodnoty vážených expozic k objemu úvěrů za jednotlivé segmenty, (vlastní zpracování na základě dat ČNB, ©2014b, ©2015)

Údaje v mld. Kč	Úvěry k segmentům celkem		Hodnoty RWA úvěrů segmentu k celkové hodnotě úvěrů segmentu	
	Podniky	Retail	Podniky	Retail
2013	867	1181	69%	41%
2012	835	1132	60%	38%
2011	828	1095	53%	41%
2010	780	1028	68%	40%

10 VYHODNOCENÍ VZTAHU ÚVĚROVÝCH PORTFOLII A RENTABILITY KOMERČNÍCH BANK V ČR

Jak bylo zmíněno již v kapitole věnované metodice, vyhodnocení vztahu úvěrových portfolii bank a rentability bylo provedeno pomocí dvou způsobů – za celou banku a pak jednotlivě za každý segment zvlášť.

10.1 Vyhodnocení rentability úvěrů za celou banku

Tab. 18 Vyhodnocení rentability úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Celková suma úvěrů ke klientům v mld. Kč	459	485	382	210	98	154	
Poměr úvěrů k celkovým aktivům banky	48%	53%	56%	63%	71%	79%	59%

Z tabulky číslo 18, je patrné, že nízké podíly obou segmentů na celkových aktivech jsou doprovázeny nízkým podílem úvěrů na celkových aktivech. V případě ČSOB a ČS je to způsobeno tím, že banka alokuje velkou část aktiv do cenných papírů, především do státních dluhopisů.

Tab. 19 Vyhodnocení výnosových ukazatelů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Čistý úrokový výnos celkem v mld. Kč	25	30	18	7	10	6	
Čistý úrokový výnos k aktivům banky	3%	3%	3%	2%	8%	3%	3%
Čistý úr. výnos k aktivům corporate	2,50%	2,70%	2,90%	1,70%	0	3,10%	3%
Čistý úr. výnos k aktivům retail	4,70%	5,40%	5,30%	3,70%	7,50%	5,20%	5%

Tabulka číslo 19 je věnována čistým úrokovým výnosům. Jak je patrné, čistý úrokový výnos k aktivům je u retailu u všech bank vyšší než u corporate. Ovšem toto číslo nemůže být rozhodující, neboť do čistých úrokových výnosů spadá plno jiných položek, než pouze

výnos z úroků a zároveň úrokové náklady jsou ovlivněny různým získáváním zdrojů. Jelikož se tato práce zabývá pouze dopady efektivního úvěrového portfolia, bylo abstrahováno od hodnocení způsobu, jak banka získává zdroje pro úvěrovou činnost a tedy nákladů s nimi spojenými.

Tab. 20 Vyhodnocení celkového hrubého výnosu z úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Poměr úr. výnosu z úvěrů ke všem úr. výnosům	63%	76%	66%	78%	98%	94%	77%
Úrokový výnos z úvěrů na objem úvěrů	4,4%	5,8%	5,3%	3,3%	11,2%	5,1%	5,2%
Výnos z poplatků za úvěr na objem úvěrů	0,3%	0,7%	0,6%	0,3%	1,8%	0,4%	0,5%
Celkový hrubý výnos z úvěrů	4,7%	6,5%	5,9%	3,6%	12,9%	5,5%	5,7%

V tabulce číslo 20 je uveden celkový hrubý výnos z úvěrů za jednotlivé banky. Vidíme zde velké rozpětí od 3,6% u UniCredit Bank až k 12,9% u GE Money Bank. Ovšem tento výnos je před započtením změny tvorby opravných rezerv na špatné úvěry a před započtením provozních nákladů.

Tab. 21 Vyhodnocení ROA poskytovaných úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Změna tvorby opr. položek k úvěrům	-2,87	-5,64	-1,67	-1,55	-2,97	-1,81	
Změna na objem úvěrů	-0,6%	-1,2%	-0,4%	-0,7%	-3,0%	-1,2%	-0,9%
Výnos z úvěrů po odečtu tvorby rezerv	4,1%	5,3%	5,5%	2,9%	9,9%	4,3%	4,8%
Provozní náklady na úvěry	-0,7%	-0,8%	-0,6%	-0,5%	-1,0%	-0,6%	-0,6%
ROA poskytovaných úvěrů	3,4%	4,6%	4,8%	2,4%	8,9%	3,8%	4,2%

Tabulka číslo 21 znázorňuje finální výsledek při rozpočtení 20% všech provozních nákladů banky na úvěry. Tento odhad představuje odhadovanou dolní mez alokace provozních nákladů na úvěrovou činnost.

Tab. 22 Vyhodnocení ROA poskytovaných úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013 při scénáři alokace 50% provozních nákladů, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Výnos z úvěrů po odečtu tvorby rezerv	4,1%	5,3%	5,5%	2,9%	9,9%	4,3%	4,8%
Provozní náklady na úvěry	-1,7%	-1,9%	-1,5%	-1,2%	-2,5%	-1,5%	-1,6%
ROA poskytovaných úvěrů	2,4%	3,4%	3,9%	1,7%	7,5%	2,9%	3,2%

V této tabulce číslo 22 byla naopak použita odhadovaná horní mez alokace provozních nákladů na úvěrovou činnost – 50% všech provozních nákladů. Je patrné, že průměrná ROA (před zdaněním) z úvěrové činnosti se pohybovala v letech 2010-2013 na úrovni 1,7% - 8,9% v souboru obou scénářů. Bankovní úvěry jsou tak stále významným zdrojem ziskovosti bank, byť tlak na úrokovou marži v současné době roste.

Tab. 23 Seřazení bank dle dosahované ROA úvěrů v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	GE	KB	ČS	RB	ČSOB	UCB
ROA úvěrů - provozní náklady 20%	8,90%	4,80%	4,60%	3,80%	3,40%	2,40%
ROA úvěrů - provozní náklady 50%	7,50%	3,90%	3,40%	2,90%	2,40%	1,70%
Podíl corporate	0%	56%	19%	39%	11%	76%

V tabulce číslo 23 jsou seřazeny banky dle dosahované ROE. Dle dat z této tabulky je patrné, že banky, které se zaměřovaly na korporátní klientelu (UCB, KB), nevykazovaly vyšší ROA úvěrů než banky, které se zaměřovaly na retail (GE, ČS). **Zamítám tedy hypotézu H1**, neboť banky, které se zaměřují na úvěry corporate nevykazují vyšší ROA úvěrů.

10.2 Vyhodnocení rentability úvěrů za segmenty

Toto zamítnutí bylo ověřeno i cestou analýzy výsledků přímo za jednotlivé segmenty zkoumaných bank.

Tab. 24 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu corporate u zkoumaných bank
v období 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Teoretické úvěry v corporate	95	150	262	180	0	74	
Teoretická ú. m.	2,5%	3,5%	3,1%	2,7%		3,9%	3,1%
Čistý výnos z poplatků za úv.	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%		0,4%	0,3%
Změna stavu opravných rezerv na úvěr	-0,28%	-1,00%	-0,16%	-0,72%		-0,90%	-0,7%
Provozní náklady segmentu	-0,29%	-0,26%	-0,30%	-0,21%		-0,45%	-0,3%
ROA poskytovaných úvěrů	2,19%	2,40%	2,91%	1,97%	0,00%	2,99%	2,3%

Jak je patrné z tabulky číslo 24, ROA poskytovaných úvěrů v segmentu corporate dosahoval nižší úroveň, než celkové ROA poskytovaných úvěrů bankou při scénáři s alokací 20% provozních nákladů segmentu na úvěrovou činnost.

Tab. 25 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu corporate u zkoumaných bank
v období 2010 – 2013 při scénáři alokace 50% provozních nákladů, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Teoretické úvěry v corporate	95	150	262	180	0	74	
Teoretická ú. m.	2,5%	3,5%	3,1%	2,7%		3,9%	3,1%
Čistý výnos z poplatků za úv.	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%		0,4%	0,3%
Změna stavu opravných rezerv na úvěr	-0,28%	-1,00%	-0,16%	-0,72%		-0,90%	-0,7%
Provozní náklady segmentu	-0,74%	-0,65%	-0,75%	-0,53%		-1,14%	-0,7%
ROA poskytovaných úvěrů	1,75%	2,01%	2,46%	1,66%	0,00%	2,31%	1,9%

Tabulka číslo 25 prezentuje výsledky s alokací při scénáři 50% provozních nákladů segmentu corporate na úvěrovou činnost.

Tab. 26 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu retail u zkoumaných bank v období 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

Položka	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Teoretické úvěry v retail	363	335	120	31	98	76	
Teoretická ú. m.	4,7%	7,0%	10,4%	6,1%	11,2%	6,3%	6,7%
Čistý výnos z poplatků za úv.	0,3%	0,8%	1,3%	0,6%	1,8%	0,7%	0,8%
Změna stavu opravných rezerv na úvěr	-0,56%	-1,20%	-1,05%	-1,12%	-3,02%	-1,50%	-1,2%
Provozní náklady segmentu	-0,68%	-0,91%	-0,84%	-1,58%	-0,98%	-0,95%	-0,9%
ROA poskytovaných úvěrů	3,73%	5,72%	9,87%	4,01%	8,92%	4,55%	5,1%

Výsledky segmentu retail jsou významně vyšší než u segmentu corporate. Jak je z tabulky patrné, při scénáři 20% provozních nákladů je medián ROA poskytovaných úvěrů u retailu o 2,8% výše.

Tab. 27 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu retail u zkoumaných bank v období 2010 – 2013 při scénáři alokace 50% provozních nákladů, (vlastní zpracování)

Položka	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Medián
Teoretické úvěry v retail	363	335	120	31	98	76	
Teoretická ú. m.	4,7%	7,0%	10,4%	6,1%	11,2%	6,3%	6,7%
Čistý výnos z poplatků za úv.	0,3%	0,8%	1,3%	0,6%	1,8%	0,7%	0,8%
Změna stavu opravných rezerv na úvěr	-0,56%	-1,20%	-1,05%	-1,12%	-3,02%	-1,50%	-1,2%
Provozní náklady segmentu	-1,71%	-2,28%	-2,10%	-3,94%	-2,45%	-2,38%	-2,3%
ROA poskytovaných úvěrů	2,71%	4,35%	8,61%	1,65%	7,44%	3,12%	3,7%

I při scénáři alokace 50% provozních nákladů jsou výsledky segmentu retail významně vyšší než u segmentu corporate. Jak je z tabulky patrné, při scénáři 50% provozních nákladů je medián ROA poskytovaných úvěrů u retailu o 1,8% výše.

Dle těchto výsledků byla tedy opět vyvrácena hypotéza, úvěry poskytované v segmentu corporate nedosahují větší návratnosti aktiv, než ty poskytované v segmentu retail. Naopak, při obou scénářích byla rentabilita poskytovaných úvěrů v retailu významně vyšší a to u všech zkoumaných bank.

10.3 Shrnutí výsledků analýzy

Výsledky analýzy ukázaly několik skutečností o českém bankovním trhu – největší banky stále dosahují uspokojivého ROE, ovšem trend je vlivem rekordně nízkých úrokových měr, zvyšování kapitálových požadavků a konkurence výrazně klesající. Banky TOP 3 vykazují velké přebytky likvidity, které nejsou momentálně schopné převést do úvěrů, což se projevuje opět v klesající celkové ROE těchto bank.

Z pohledu zaměření bank při skladbě úvěrového portfolia byly patrné tři skupiny bank – čistě retailové, zásadně korporátní a nevyhraněné.

Hypotéza, že by banky, které se zaměřily na úvěrování segmentu corporate, dosahovaly vyšší návratnosti aktiv vložených do úvěrů, byla vyvrácena. Na základě teoretických dopočtů naopak bylo vyčísleno, že vyšší návratnosti vložených aktiv do úvěrů je dosahováno v segmentu retail a to u všech sledovaných bank.

11 PROJEKT EFEKTIVNÍHO ÚVĚROVÉHO PORTFOLIA NA ZÁKLADĚ VÝSLEDKŮ ANALÝZY

Cílem efektivního úvěrového portfolia banky je přispívat k co nejvyšší možné rentabilitě aktiv dosahované komerční bankou s pokud možno co nejmenším vlivem na zvyšování regulatorních požadavků na velmi drahý vlastní kapitál. V rozkladu to znamená minimalizovat kapitálové požadavky, odpis úvěrů, provozní náklady a maximalizovat příjem z poplatků a úroků.

Pro tyto účely byl tedy formulován vzorec změny upravené ROA, na základě kterého byl vypracován projekt efektivního úvěrového portfolia.

$$\uparrow \Delta ROA_{\text{upravená}} = -\downarrow \text{náklady na změnu RWA} - \downarrow \text{odpis úvěrů} - \downarrow \text{pr. náklady} + \uparrow \text{příjem z úroků a poplatků}$$

↓ značí minimalizovat

↑ značí maximalizovat

11.1 Minimalizace kapitálových požadavků

Na základě dat získaných v analytické části byl proveden výpočet optimálního složení úvěrového portfolia vzhledem ke kapitálovým požadavkům

Jak bylo v teoretické části zmíněno, v bankovní praxi jsou za uspokojivé hodnoty ukazatele ROE považovány hodnoty nad 20%. Tato výše tedy byla brána jako oportunitní náklady kapitálu, který banka musí alokovat navíc, aby splnila kapitálové požadavky vzhledem k jejímu úvěrovému portfoliu.

Tab. 28 Hodnoty RWA úvěrů ke klientům k úvěrům celkem za celý bankovní sektor v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	RWA úvěrů ke klientům k úvěrům celkem	
	Podniky	Retail
2013	69%	41%
2012	60%	38%
2011	53%	41%
2010	68%	40%
Průměr	62%	40%

Ve sledovaném období ukazatel RWA úvěrů k úvěrům celkem dosahoval u expozic k podnikům průměrně 62% a u expozic k retailu byl výrazně nižší – dosahoval výše 40%. V současnosti většina českých bank využívá interní ratingové modely k výpočtu rizikově vážených aktiv a právě tento přístup k výpočtu rizikově vážených aktiv výrazně ovlivnil výsledné hodnoty. Například Cipovová (2013) ve své práci uvádí, že při přechodu ze STA přístupu na IRB jsou banky schopny snížit kapitálový požadavek jištěný nemovitostí až o 33%. A právě takové úvěry tvoří velkou část úvěrů k retailu.

Tab. 29 Výpočet rozdílu RWA k úvěrům mezi jednotlivými segmenty, (vlastní zpracování)

Průměrné RWA úvěrů / úvěry celkem segment corporate	62%
Průměrné RWA úvěrů / úvěry celkem segment retail	40%
Rozdíl v RWA	-22%
Požadavek na kapitálovou přiměřenost	8%
Rozdíl potřebného kapitálu segmentů	-2%

Při minimální kapitálové přiměřenosti ve výši 8% rizikově vážených aktiv (takový požadavek byl ve sledovaném období) bylo možné dosáhnout efektivní alokací kapitálu do segmentu retailu úsporu potřebného kapitálu ve výši 2%.

Tab. 30 Vliv rozdílných kapitálových požadavků úvěrů v segmentech na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování)

Náklad vlastního kapitálu	20%
Průměrná úroková sazba vkladů	1,1%
Dodatečné náklady na zdroje úvěrů	18,9%
Změna ROA vlivem zahrnutí oportunitních nákladů	0,33%

Pokud bychom uvažovali požadovanou návratnost vlastního kapitálu, jak jí definovala literatura v teoretické části, pak by rozdíl v nákladech na zdroje pro úvěrovou činnost v daných segmentech představoval 0,33% celkově půjčených aktiv. Při úvěrování segmentu retail tedy v daném období bylo možné dosáhnout zvýšení rentability 0,33 procentního bodu upravené ROA.

11.2 Minimalizace odpisu úvěrů

Na základě dat získaných v analytické části byl proveden výpočet vlivu složení úvěrových portfolií na odpis úvěrů a vypočítán dodatečné/ztracené ROA získané pro banku zaměřením se na tuto oblast.

Tab. 31 Hodnoty změny stavu opravných položek k úvěrům za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Průměr
Změna stavu opravných položek na úvěr segment corporate	-0,28%	-1,00%	-0,16%	-0,72%		-0,90%	-0,61%
Změna stavu opravných položek na úvěr segment retail	-0,56%	-1,20%	-1,05%	-1,12%	-3,02%	-1,50%	-1,41%

Z výsledků získaných ve sledovaném období u českých komerčních bank je tedy patrné, že pokud se banka rozhodne zaměřit více na retailovou klientelu, měla by očekávat negativní dopad do tvorby opravných položek k úvěrům.

Tab. 32 Vliv změny úvěrového rizika na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování)

Průměr změny stavu opravných položek na úvěr retail	-0,61%
Průměr změny stavu opravných položek na úvěr retail	-1,41%
Změna ROA vlivem úvěrového rizika	-0,79%

Na základě dat z období 2010 a 2013 by se vliv většího zaměření na segment retailu měl projevit snížením ROA přeměřovaných úvěrů o 0,79 procentního bodu.

11.3 Minimalizace provozních nákladů

Při výpočtech pro potřebu minimalizace provozních nákladů bylo vycházeno z výpočtu provedených v analytické části, tedy celkové provozní náklady segmentu na úvěrovou činnost byly přiřazeny ve výši 0,2 celkových provozních nákladů segmentu. Komerční banka

provozní náklady u segmentů nevykazuje, zde byly odhadnuty na základě celkových provozních nákladů k aktivům banky a k procentu úvěrů z portfolia.

Tab. 33 Provozní náklady na objem úvěrů za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Průměr
Provozní náklady na objem úvěrů za segment corporate	-0,44%	-0,39%	-0,30%	-0,32%		-0,68%	-0,43%
Provozní náklady na objem úvěrů za segment retail	-1,02%	-1,37%	1,00%	-2,37%	-1,47%	-1,43%	-1,11%

Z výše uvedené tabulky je patrné, že u všech bank v České republice ve sledovaném období vykazovaly úvěry segmentu retail vyšší náklady za provozní oblast.

Tab. 34 Vliv změny provozních nákladů na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování)

Průměrné provozní náklady segmentu corporate k úvěrům	-0,43%
Průměrné provozní náklady segmentu retail k úvěrům	-1,11%
Změna ROA vlivem provozních nákladů k úvěrům	-0,68%

Z výsledků získaných ve sledovaném období u českých komerčních bank je tedy patrné, že pokud se banka rozhodne zaměřit více na retailovou klientelu, měla by očekávat negativní dopad na straně provozních nákladů. Na základě dat z období 2010 a 2013 by se vliv většího zaměření na segmentu retailu měl projevit snížením ROA přesměřovaných úvěrů o 0,68 procentního bodu. Na místě je možné říci, že vlivem fixních nákladů by tento efekt mohl být menší, na druhou stranu právě u segmentu retail je velká část položek variabilních (počet obslužných míst, počet klientských poradců, počet pracovníků oddělení řízení rizik – retailové úvěry jsou mnohem menší částky v mnohem větším objemu než je tomu u korporátních úvěrů). Tudíž si dovoluji od úspor z rozsahu abstrahovat, neboť jejich výše zřejmě zásadně nezmění výsledek.

11.4 Maximalizace úrokového výnosu

Data získaná výpočty v analytické části byla použita pro výpočet maximalizace úrokového výnosu. Z těchto dat jednoznačně vyplývá, že u všech bank ze vzorku dosahoval segment retail výrazně vyššího úrokového výnosu, než tomu bylo u segmentu corporate.

Tab. 35 Úrokový výnos na objem úvěrů za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Průměr
Úrokový výnos k úvěrům segmentu corporate	3,58%	3,46%	3,08%	2,65%		3,92%	3,34%
Úrokový výnos k úvěrům segmentu retail	4,66%	6,98%	10,43%	6,07%	11,16%	6,32%	7,60%

V segmentu corporate se úrokový výnos pohyboval od 2,65 % (UniCredit Bank) až k 3,92% (Raiffeisenbank). V segmentu retail se úrokový výnos pohyboval od 4,66% (ČSOB) až k 11,16% u GE Money Bank. Celkový průměrný úrokový výnos segmentu corporate tedy dosahoval 3,34% celkových úvěrových aktiv a u segmentu retail dosahoval 7,6%.

Tab. 36 Vliv změny průměrného úrokového výnosu na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování)

Průměrný úrokový výnos segmentu corporate k úvěrům	3,34%
Průměrný úrokový výnos segmentu retail k úvěrům	7,60%
Změna ROA vlivem změny průměrného úrokového výnosu	4,27%

Pokud tedy banka v daném období v rámci efektivity přesouvala své portfolio úvěrů do segmentu retail, průměrně jí to mohlo přinést změnu ROA půjčených úvěrů ve výši 4,27 procentního bodu.

11.5 Maximalizace poplatků za úvěr

Příjmy z poplatků za úvěr představují vítaný, prakticky bezrizikový, příjem v úvěrovém procesu. Dle dat získaných v analytické části vznikla tabulka číslo 37, která vypovídá o

tom, že ve všech případech měly banky ve sledovaném období vyšší čistý výnos z poplatků opět v segmentu retail.

Tab. 37 Čistý výnos z poplatků k objemu úvěrů za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování)

	ČSOB	ČS	KB	UCB	GE	RB	Průměr
Čistý výnos z poplatků k úvěrům segmentu corporate	0,26%	0,20%	0,29%	0,25%		0,43%	0,29%
Čistý výnos z poplatků k úvěrům segmentu retail	0,31%	0,85%	1,33%	0,64%	1,76%	0,68%	0,93%

Průměrný čistý výnos z poplatků v segmentu corporate tak představoval 0,29 % objemu úvěrů rozpůjčovaných v tomto segmentu ročně oproti 0,93% u segmentu retail.

Tab. 38 Vliv změny průměrného čistého výnosu z poplatků na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování)

Průměrný čistý výnos z poplatků segmentu corporate k úvěrům	0,29%
Průměrný čistý výnos z poplatků segmentu retail k úvěrům	0,93%
Změna ROA vlivem změny průměrného čistého výnosu z poplatků	0,64%

Směřování banky k efektivnímu portfoliu úvěrů docílené přesunem úvěrové angažovanosti ve větší míře k segmentu retail tedy dokázalo v daném období pozitivně ovlivnit ROA přesunutých úvěrů ve výši 0,64 procentního bodu půjčených aktiv ročně.

11.6 Celkový souhrn požadavků na úvěrové portfolio

Pokud bychom tedy vycházeli z vyhodnocení hypotézy, že banky dosáhnou vyšší rentability úvěrových aktiv v segmentu retail, pak pozitivními přispěvateli by byly změny upravené ROA vlivem změny kapitálových požadavků na úvěrové portfolio, vlivem změny průměrného úrokového výnosu k danému úvěrovému portfoliu a vlivem změny průměrného čistého výnosu z poplatků. Negativně by naopak na rentabilitu působily změny ve výši úvěrového rizika a ve výši provozních nákladů k objemu úvěrů.

Tab. 39 Celková změna ROA vlivem modelu efektivního portfolia, (vlastní zpracování)

Změna ROA vlivem zahrnutí oportunitních nákladů	0,33%
Změna ROA vlivem úvěrového rizika	-0,79%
Změna ROA vlivem provozních nákladů k úvěrům	-0,68%
Změna ROA vlivem změny průměrného úrokového výnosu	4,27%
Změna ROA vlivem změny průměrného čistého výnosu z poplatků	0,64%
Celková změna ROA	3,77%

Tyto změny nákladů absentují náklady na změny zaměření obchodního modelu bank (náklady na marketing, náklady na provozní změny apod.). Abstrahování od těchto změn bylo možné, neboť jsou kompenzovány naopak úsporou fixních nákladů – všechny zkoumané banky mají rozvinutou retailovou síť a tak velká část fixních výdajů, která se rozprostře do většího počtu klientů, může plně kompenzovat nárůst výdajů například na marketing s cílem přilákat větší počet retailových klientů.

11.7 Testování dopadů modelu efektivního portfolia na vybrané bance

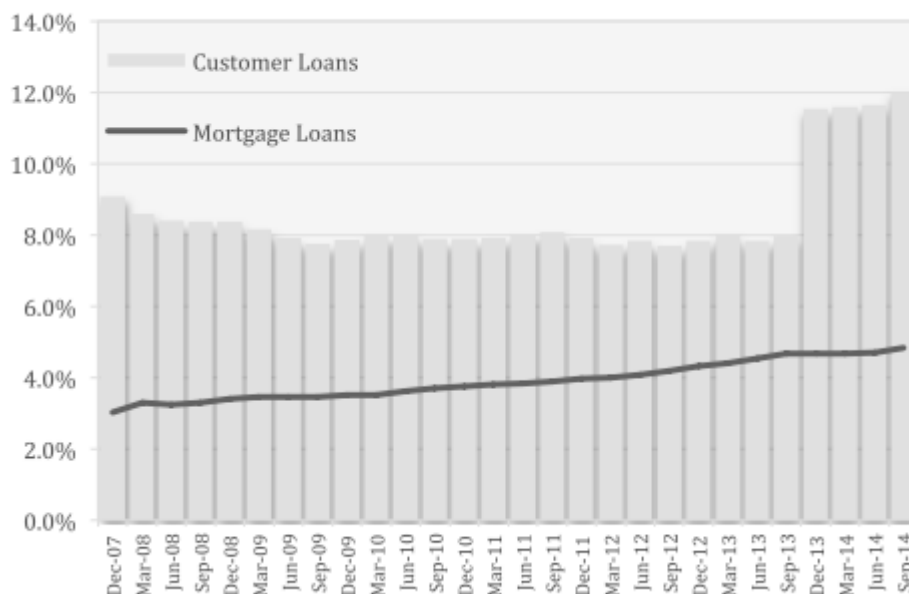
Pro testování byla vybrána banka, která vykazuje v porovnání s konkurenty významně nižší hodnoty rentability. Vybranou bankou tedy byla UniCredit Bank Czech and Slovakia a.s.

11.7.1 Současné hodnoty

Jak bylo uvedeno v části věnované představení bank působících na českém trhu, UniCredit Bank se řadí mezi tzv. velkou čtyřku a produkty pokrývá potřeby jak firemních zákazníků, tak i retailových klientelu. Banka se však profiluje především jako zaměřená na Corporate Finance. Jelikož banka v České republice zaměstnává kolem 2 tisíc zaměstnanců a provozuje 175 pobočkami, disponuje poměrně rozsáhlou sítí pro oslovení retailových klientů a větší penetraci retailového trhu.

V současnosti však dosahuje například na trhu hypoték pouze podílu 4,83% dle objemu úvěrů (data za 4Q 2014), což vzhledem k podílům ostatních bankovních skupin velké čtyřky je opravdu nízké číslo. Na druhou stranu banka zvyšuje svůj podíl – ve 4Q 2014 dosáhla banka u nově vyřízených hypoték podílu 7,5%. Na trhu klientských úvěrů bank dosahuje podílu kolem 8% (údaje na obrázku jsou ovlivněny spojením české a slovenské části skupiny UniCredit Bank, faktický podíl je kolem 8%)

Chart 139: Loans

Obrázek 7 Vývoj tržního podílu UniCredit Bank na poli úvěrů klientům v letech 2007 až 2014, (Helgi Analytics, ©2015)

Banka v období 2010 - 2013 průměrně vykazovala aktiva ve výši 336 miliard a corporate se, jak už bylo zmíněno, podílel zásadní měrou v podobě alokace 260 miliard aktiv banky.

Tab. 40 Údaje o aktivech a rozložení aktiv mezi segmenty banky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., (vlastní zpracování)

Údaje v mld. Kč	UniCredit Bank
Aktiva celkem	336
Aktiva corporate	260
Aktiva retail	46
Poměr corporate	76%
Poměr retail	13%

Čistý úrokový výnos banky je relativně stabilní, s výjimkou posledního roku, který je ovlivněn fúzí se sesterskou společností. Naopak čistý výnos z poplatků prodělal před spojením výrazný pokles v roce 2012. Banka v rámci českého bankovního sektoru dosahuje poměrně nízkých hodnot rentability jak aktiv, tak vlastního kapitálu. ROE 8,3% za poslední sledované období je výrazně pod hranicí 20%, která byla v literatuře označena jako uspokojivá v bankovním prostředí.

Tab. 41 Základní ukazatele hospodaření a rentability UniCredit Bank za rok 2010 až 2013, (vlastní zpracování)

Údaje v mld. Kč	2010	2011	2012	2013
Čistý úrokový výnos	6,1	6,5	6,2	7,1
Změna opravných položek ke špatným úvěrům v mld. Kč	1,58	1,25	2,14	1,47
Čistý výnos z poplatků	2,634	2,789	2,056	2,836
ROA (%)	1,1	0,4	1	0,8
ROE (%)	9,9	3,6	10,2	8,3

11.7.2 Změna na základě modelu efektivního úvěrového portfolia

Uvažujme scénář, že se UniCredit Bank rozhodla v roce 2010 změnit zaměření z korporátní klientely na retailovou. Díky marketingové kampani, změně strategie a cílů se bance v našem scénáři může podařit alokovat 20% úvěrů, které byly v segmentu corporate, do segmentu retail.

Dopad do aktiv v segmentech by tedy byl takový to:

Tab. 42 Úvěrová portfolia segmentů po aplikaci modelu efektivního úvěrového portfolia UniCredit Bank za rok 2010 až 2013, (vlastní zpracování)

	Corporate	Retail
Teoretické úvěry v segmentu	180	31
Změna vlivem změny obchodní politiky	-36	36
Výsledná hodnota v scénáři	144	67

Na základě stanoveného modelu by dopad do výnosů banky byl ve výši 123,84 milionů korun, více v tabulce číslo 43.

Tab. 43 Vliv modelu efektivního portfolia na výnosy UniCredit Bank v jednotlivých oblastech za rok 2010 až 2013, (vlastní zpracování)

Údaje v mil Kč.	
Změna nákladů na úvěrová rizika	-28,44
Změna provozních nákladů	-24,48
Změna úrokových	153,72

výnosů	
Změna výnosu z poplatků	23,04
Celková změna	123,84

Tato změna ve výnosech 123,8 milion korun by se projevila celkovou změnou ROA banky ve výši 0,0387%. V „běžném“ podniku by tento výsledek nebyl pro hodnocení hospodaření podniku nikterak výrazný, ovšem s výjimečnou finanční pákou, která je pro bankovníctví typická, je dosahována hodnota ROA velmi nízká obecně. Průměrná ROA ve sledovaném období dosahovala 0,825%, změna o 0,0387% tedy představuje celkový nárůst ROA o 4,47%.

Tab. 44 Změna ROA vzhledem k původní ROA, (vlastní zpracování)

Zisk ze změny zaměření v mld. Kč	0,12384
Aktiva v mld. Kč.	335,6128
Změna ROA	0,037%
Průměrné ROA	0,825%
ROA po změně	0,862%
Změna ROA k původní ROA	4,47%

Vzhledem k definici modelu je zároveň potřeba zohlednit průměrnou změnu rizikově váženého kapitálu.

Tab. 45 Dopad modelu efektivního portfolia na rizikově vážená aktiva, (vlastní zpracování)

Rozdíl RWA/Aktivům segmentů corporate a retail	-0,22%
Objem přesouvaných úvěrů	36
Kapitálový požadavek	8%
Dopad do rizikově vážených aktiv v mld. Kč	-0,634

Přesun kapitálu ze segmentu corporate do segmentu retail v dané výši by v daném období přinesl úsporu rizikově vážených aktiv přibližně ve výši 0,634 miliard korun.

Celkový dopad do ROE tedy znázorňuje tabulka číslo 46.

Tab. 46 Souhrn dopadů modelu efektivního úvěrového portfolia na celkové ROE
UniCredit Bank v daném období, (vlastní zpracování)

Průměrná aktiva v mld. Kč.	335,6128
Průměrná výše vlastního kapitálu v mld. Kč	38,5
Změna potřebného vlastního kapitálu vlivem snížení RWA v mld. Kč	-0,634
Nová výše vlastního kapitálu v mld. Kč	37,866
Průměrná finanční páka před změnou	8,717214
Průměrná finanční páka po změně	8,863169
Průměrné ROA	0,83%
ROA po změně	0,86%
Původní ROE	7,19%
ROE po změně	7,64%

UniCredit Bank i po změně obchodního modelu dosahoval významně nižšího ROE, než je v českém bankovním prostředí běžné, avšak změna o 0,45 procentního bodu lze považovat za významnou. Problém vykazovaného nízkého ROE bankou UniCredit se však jeví jako komplexní, významně bude nejspíše ovlivněn i jinými oblastmi, než pouze volbou obchodního zaměření na méně výnosný segment corporate.

12 VYHODNOCENÍ PROJEKTU

Projekt modelace dopadů efektivního úvěrového portfolia byl testován na příkladu UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Tato banka byla vybrána záměrně, neboť ze všech zkoumaných bank dosahovala nejnižších hodnot rentability, které byly dalece vzdáleny požadovaným hodnotám rentability vlastního kapitálu kolem 20%. Zároveň se tato banka zaměřuje především na korporátní klientelu a retailová klientela zůstává stranou zájmu této banky. U této banky tedy byl velký prostor pro otestování dopadů zefektivnění úvěrového portfolia banky prostřednictvím většího se zaměření na úvěrování segmentu corporate.

Na údajích za roky 2010 – 2013 byl simulován dodatečný výnos banky ze změny složení jejího úvěrového portfolia (20% objemu úvěrů v segmentu corporate bylo alokováno do segmentu retail). Vyjma dopadů oblastí provozních nákladů a nákladů na změnu a tvorbu opravných rezerv k úvěrům, byla výnosnost ve všech ohledech významně navýšena. Celkově by se dalo očekávat, že tato změna obchodního modelu směrem k větší penetraci retailového trhu s úvěry, by bance přinesla významné navýšení ROA (o několik procent).

ZÁVĚR

Cíl této práce byl splněn, neboť byl vytvořen projekt efektivního úvěrového portfolia a byly vyčísleny jeho dopady na celkovou rentabilitu konkrétní banky. Teoretická část obsáhla literární východiska pro danou problematiku. Literární výzkum ukázal, že téma je poměrně málo probádané a tématu se spíše věnují autoři z profesních časopisů (American Banker apod.) než akademici v recenzovaných časopisech. Jedním z důvodů tohoto faktu může být to, že data pro podobný výzkum jsou získávána relativně náročně a často dané výsledky nelze aplikovat celosvětově. Mnohem snadněji je tedy tato oblast uchopitelná controllingovým přístupem, při kterém není kladen důraz na použité statické metody, ale na obecnější výstupy aplikovatelné do podnikové praxe.

Praktická část ukázala, že teoretické východiska, které byly podkladem pro prvotní hypotézu, byly v českém prostředí vyvrácena. Banky naopak dosahovaly mnohem větší výnosnosti při úvěrování segmentu retail než corporate Model efektivního portfolia byl aplikován na banku, která se nejvíce zaměřovala na segment corporate a která zároveň dosahovala nejslabších finančních výsledků – UniCredit Bank. Alokování 20% objemu úvěrů ze segmentu corporate do segmentu retail by přispělo ke zvýšení průměrného roční ROE z hodnoty 7,19 % na 7,64 %.

Práce tedy může sloužit pro rozšíření poznání o ziskovosti úvěrových obchodů v českých podmínkách či jako benchmarking s konkurencí pro manažery nejen českých komerčních bank.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- AIR BANK, a.s., ©2015. O nás. *I banku můžete mít rádi | Air Bank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/kdo-jsme/historie/>
- ALEXANDER, Philip, ©2014. The Banker. THE BANKER. *The Banker* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.thebanker.com/Top-1000-World-Banks/Top-1000-World-Banks-2014-Back-on-track?ct=true>
- AMERICAN BANKER, ©2007. Bank Holding Companies with Largest Credit Card Loan Portfolios. *American Banker* [online]. ©2007, č. 172 [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.americanbanker.com/rankings/bhcs-largest-card-loans-1065150-1.html>
- BABOUČEK, Ivan, 2009. *Regulace činnosti bank*. Vyd. 3. Praha: Bankovní institut vysoká škola, v, 318 s. ISBN 978-80-7265-144-3.
- BELÁS, Jaroslav, 2013. *Finanční trhy, bankovníctví, pojišťovnictví*. Žilina: Georg, 596 s. ISBN 978-80-8154-024-0.
- CIPOVOVÁ, Eva, 2013. *Riadenie úverového rizika v kontexte zvyšovania finančnej výkonnosti komerčnej banky: Credit risk management in order to increase the financial performance of the commercial bank : teze disertační práce*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně [i.e. 2014], 44 s. ISBN 978-80-7454-359-3.
- ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA, a.s., ©2015 Profil banky. *Česká exportní banka - Czech export bank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/kdo-jsme/profil-banky/>
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, ©2003-2015. B _ Česká národní banka. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/b.html>
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, ©2014. Zátěžové testy. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zatezove_testy/
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, ©2014b. Zpráva o výkonu dohledu na finančním trhu. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2013_cz.pdf
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, ©2015. ARAD - Systém časových řad. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cnb/stat.arady_pkg.strom_drill?p_strid=BA&p_lang=CS

ČESKÁ REPUBLIKA, 1992. Zákon č.21/1992 Sb., o bankách. In: *Sbírka zákonů*.

ČESKÁ REPUBLIKA, 1995. 219/1995 Sb., devizový zákon. In: *Sbírka zákonů*.

ČESKÁ SPOŘITELNA, a.s., ©2014. Výroční zpráva 2013. *Osobní finance - Česká spořitelna* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://cs.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_2013.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA A.S., ©2015a. Profil České spořitelny. *Osobní finance - Česká spořitelna* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://cs.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

ČESKÁ SPOŘITELNA A.S., ©2015b. Dceřiné společnosti. *Osobní finance - Česká spořitelna* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://cs.cz/banka/nav/o-nas/dcerine-spolocnosti-d00014299>

ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA, a.s., ©2014. Výroční zpráva 2013. *Českomoravská záruční a rozvojová banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/o_bance/vyrocnizpravy/VZ_web_2013.pdf

ČSOB, a.s., ©2014. Výroční zpráva 2013. *ČSOB - Úvodní stránka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://www.csob.cz/WebCsob/Csob/O-CSOB/Vztahy-k-investorum/Vyrocnipololetnizpravy/Vyrocnizpravy/VZ_CSOb_2013.pdf

ČSOB A.S., ©2015a. O společnosti ČSOB. *ČSOB - Úvodní stránka* [online]. ©2015 [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>

DEUTSCHE BUNDESBANK, ©2014. Targeted longer-term refinancing operations (TLTROs). *Deutsche Bundesbank* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: http://www.bundesbank.de/Redaktion/EN/Dossier/Tasks/targeted_longer_term_refinancing_operations.html

DVOŘÁK, Petr, 2005. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 681 s. ISBN 807201515x.

FORBES.COM LLC, ©2014a. A Look At The Loan Portfolios Of The Largest U.S. Banks.. *Forbes.com* [online]. ©2014a [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2014/06/24/a-look-at-the-loan-portfolios-of-the-largest-u-s-banks/>

FORBES.COM, LCC, ©2014b. Net Interest Margins For The Country's Largest Banks Inched Higher In Q3. *Forbes.com* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné

z:<http://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2014/11/18/net-interest-margins-for-the-countrys-largest-banks-inched-higher-in-q3/>

GE MONEY BANK A.S., ©2015. Historie GE Money. *Osobní finance - GE Money Bank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/o-nas/ge-money>

GE MONEY BANK A.S., ©2014. Konsolidovaná výroční zpráva 2013. *Osobní finance - GE Money Bank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/documents/cz/press/gemb-vyrocní-zprava-2013.pdf>

HELGI ANALYTICS, ©2015. UniCredit CR & Slovakia - Analysis of 3Q2014 Performance (Jan 2015, Helgi Analytics). *Home - Helgi Library* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.helgilibrary.com/reports/index/unicredit-cr-slovakia-analysis-of-3q2014-performance-jan-2015-helgi-analytics>

INTERNET INFO, s.r.o., ©2014. Evoluce na trhu: Banky procitly, poplatky klesají. *Měsec.cz* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/evoluce-na-trhu-banky-procitly-poplatky-klesaji/>

INVESTOPEDIA, LLC, ©2015a. Credit Risk Definition. *Investopedia* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.investopedia.com/terms/c/creditrisk.asp>

INVESTOPEDIA, LLC, ©2015b. Retail Banking Vs. Corporate Banking. *Investopedia* [online]. [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.investopedia.com/articles/general/071213/retail-banking-vs-commercial-banking.asp>

JUROŠKOVÁ, Lenka, 2012. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Auditorium, 174 s. ISBN 978-80-87284-26-1.

SINGH, Kanhaiya, 2013. [online]. McGraw Hill Education (India) [cit. 2015-04-26]. ISBN 978-1-25-900477-3.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, 2010. *Banky a komerční obchody*. Vyd. 1. Kravaře: Marreal servis, 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, 2006. *Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, xix, 339 s. ISBN 80-7179-381-7.

KOMERČNÍ BANKA, a.s., ©2014a. *Komerční banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/>

KOMERČNÍ BANKA, a.s., ©2014b. Výroční zpráva 2013. *Komerční banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s->

investory/publikace/vyrocní-zpravy/kb-2013-vyrocní-zprava.pdf?95c85826b242ffaf81fc515c145b746

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

KPMG, ©2014. Banking Executive Survey 2014. *Služby v oblasti auditu, daní, poradenství a práva*. | KPMG | CZ [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.kpmg.com/CZ/cs/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Press-releases/Documents/KPMG-Banking-Executive-Survey-2014.pdf>

KRÁL, Miloš, 2009. *Bankovníctví a jeho produkty*. Žilina: GEORG, 265 s. ISBN 978-80-89401-07-9.

LIŠKA, Petr, Štefan ELEK a Karel MAREK, 2014. *Bankovní obchody*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 214 s. ISBN 978-80-7478-510-8.

MAFRA A.S., ©2015 .Nové banky ukusují čím dál větší kus koláče, mají už 1,6 milionu klientů. *Ekonomika iDNES.cz* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/male-banky-rostou-rychleji-nez-ty-velke-fc5-/ekonomika.aspx?c=A150115_2131218_ekonomika_nio

MILES, David, Jing YANG a Gilberto MARCHEGGIANO, 2013. Optimal Bank Capital*. *The Economic Journal*. 2013, vol. 123, issue 567, s. 1-37. DOI: 10.1111/j.1468-0297.2012.02521.x. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1468-0297.2012.02521.x>

MILLER, Stephen M. a Athanasios G. NOULAS, 1997. Portfolio mix and large-bank profitability in the USA. *Applied Economics* [online]., vol. 29, issue 4, s. 505-512 [cit. 2015-04-25]. DOI: 10.1080/000368497326994.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, ©2014. Finanční analýza podnikové sféry se zaměřením na konkurenceschopnost sledovaných odvětví za rok 2013. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument150081.html>

MISTRULLI, Paolo Emilio, Jing YANG a Gilberto MARCHEGGIANO, 2011. Assessing financial contagion in the interbank market: Maximum entropy versus observed interbank lending patterns. *Journal of Banking*, vol. 35, issue 5, s. 1114-1127. DOI: 10.1016/j.jbankfin.2010.09.018. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0378426610003687>

MLADÁ FRONTA, ©2015a. Český bankovní sektor se za patnáct let stal větším a stabilnějším. *E15.cz/Zprávy* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/cesky-bankovni-sektor-se-za-patnact-let-stal-vetsim-a-stabilnejsim-1158472>

MLADÁ FRONTA, ©2015b. Air Bank se loni dostala do zisku. O rok dříve, než čekala. *E15.cz/Zprávy* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/air-bank-se-loni-dostala-do-zisku-o-rok-drive-nez-cekala-1175447>

OSWALD. Účetní portál [online]. ©2013 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: www.ucetni-portal.cz/stahnout/provozni-segmenty_985.pdf

POLOUČEK, Stanislav, 2006. *Bankovnictví*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, xvii, 716 s. ISBN 80-7179-462-7.

PPF BANKA A.S., ©2015. O PPF bance. *PPF banka* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.ppfbanka.cz/cz/o-nas/o-ppf-bance.html>

RAIFFEISENBANK, a.s., ©2015a. Profil a historie Raiffeisenbank v ČR. *Osobní finance | Raiffeisenbank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/o-nas/o-spolecnosti/profil-a-historie-raiffeisenbank-v-cr>

RAIFFEISENBANK, a.s., ©2015b. Osobní finance | Raiffeisenbank. *Osobní finance | Raiffeisenbank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/o-nas/o-spolecnosti/profil-a-historie-raiffeisenbank-v-cr>

RAIFFEISENBANK, a.s., ©2014. Výroční zpráva 2013. *Osobní finance | Raiffeisenbank* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.rb.cz/attachements/pdf/o-bance/vyrocnizpravy/vz-rb-13-cz.pdf>

REJNUŠ, Oldřich, 2014. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 760 s. ISBN 978-80-247-3671-6.

REVENDA, Zbyněk, 2012. *Peněžní ekonomie a bankovnictví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 423 s. ISBN 978-80-7261-240-6.

REVENDA, Zbyněk, 2011. *Centrální bankovnictví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 558 s. ISBN 978-80-7261-230-7.

SBERBANK CZ, a.s., ©2015. Sberbank CZ - Představení banky *Sberbank CZ | Rychlé půjčky online, spořicí účty, běžné účty* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.sberbankcz.cz/o-bance/predstaveni-banky>

SCOTT & ROSE, s.r.o., ©2014. Bankovní poplatky na běžných účtech v průměru klesají. Bohatí si ale musí znovu připlatit. *Finparáda.cz* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://finparada.cz/2338-Bankovni-poplatky-dal-klesaji-Bohati-si-ale-musi-priplatit.aspx>

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava, 2010. *Bankovnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 253 s. ISBN 978-80-7408-029-6.

TOMÁNEK, Jan, ©2014a. Banka Wells Fargo zveřejnila výsledky, čistá úroková marže na 20letém minimu.. FIO BANKA A.S. *Fio banka a.s.* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z:<http://www.fio.cz/zpravodajstvi/zpravy-z-burzy/153673-banka-wells-fargo-zverejnila-vysledky-cista-urokova-marze-na-20letem-minimu>

UNICREDIT BANK CZECH REPUBLIC AND SLOVAKIA, a.s., ©2015. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. *UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/web/o-bance>

UNICREDIT BANK CZECH REPUBLIC AND SLOVAKIA, a.s., ©2014. Výroční zpráva 2013. *UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_2013_CZ.pdf

WALLACE, Paul, ©2014. The Banker. THE BANKER. *The Banker* [online]. [cit. 2015-04-19]. Dostupné z: <http://www.thebanker.com/Top-1000-World-Banks/Top-1000-World-Banks-Western-European-banks-mount-a-comeback>

WHITE, Lawrence J, 2002. Bank regulation in the United States: understanding the lessons of the 1980s and 1990s. *Japan and the World Economy*. 2002, vol. 14, issue 2, s. 137-154. DOI: 10.1016/S0922-1425(00)00048-7. Dostupné z:<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0922142500000487>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
ECB	Evropská centrální banka
GE	GE Money Bank
KB	Komerční banka
KPI	Klíčové ukazatele výkonosti (key performance indicators)
NIM	Čistá úroková marže (net interest margin)
RB	Raiffeisenbank
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
RWA	Rizikově vážená aktiva (risk weight assets)
UCB	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia
TLTROs	Targeted longer-term refinancing operations
ROA	Rentabilita aktiv

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Úvěrová portfolia největších amerických bank, (Forbes, ©2014).....</i>	<i>21</i>
<i>Obrázek 2 Žebříček 25 nejvíce rentabilních bank dle ukazatele ROE v roce 2013, (Wallace, ©2014) .....</i>	<i>29</i>
<i>Obrázek 3 Vývoj čisté úrokové marže bank v letech 2007-2013, (Terris, 2013).....</i>	<i>34</i>
<i>Obrázek 4 Vývoj hodnot čistého zisku a ukazatele ROE za bankovní odvětví v České republice v letech 1995 až 2014, (Helgi Analytics, ©2015).....</i>	<i>45</i>
<i>Obrázek 5 Vývoj hodnoty úrokové míry u nových půjček poskytnutých v českém bankovním sektoru v období let 2004 a 2014, (Helgi Analytics, ©2015) .....</i>	<i>49</i>
<i>Obrázek 6 Struktura zisku z finanční činnosti podle druhu, údaje za celé odvětví, (Česká národní banka, ©2014b) .....</i>	<i>51</i>
<i>Obrázek 7 Vývoj tržního podílu UniCredit Bank na poli úvěrů klientům v letech 2007 až 2014, (Helgi Analytics, ©2015) .....</i>	<i>72</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Dosahovaná ROA v roce 2013 u komerčních bank v daných regionech, (Vlastní zpracování na základě dat z článku Alexander, ©2014) .....</i>	<i>28</i>
<i>Tab. 2 Hodnoty ROE dosahované největšími českými komerčními bankami a hodnoty za odvětví jako celek v období let 2010 – 2013, (Vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>44</i>
<i>Tab. 3 Hodnoty ukazatele ROA dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>46</i>
<i>Tab. 4 Hodnoty ukazatele NIM dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>47</i>
<i>Tab. 5 Hodnoty ukazatele čistý úrokový výnos dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>48</i>
<i>Tab. 6 Hodnoty ukazatele čistá úroková marže (výpočet dle literatury) dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>48</i>
<i>Tab. 7 Hodnoty změny opravných položek ke špatným úvěrům dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013,(vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank) .....</i>	<i>49</i>
<i>Tab. 8 Hodnoty změny opravných položek ke špatným úvěrům k celkovému úvěrovému portfoliu dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank) .....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 9 Hodnoty ukazatele čistý výnos z poplatků dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>51</i>
<i>Tab. 10 Hodnoty ukazatele čistý výnos z poplatků k aktivům dosahované největšími českými komerčními bankami v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank) .....</i>	<i>52</i>

<i>Tab. 11 Hodnoty ukazatele pohledávky ke klientům k aktivům dosahované největšími českými komerčními bankami a celým odvětvím v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>53</i>
<i>Tab. 12 Podíl aktiv segmentu corporate na celkových aktivech bank v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank) .....</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 13 Podíl aktiv segmentu retail na celkových aktivech bank v období let 2010 až 2013, (vlastní zpracování na základě dat z výročních zpráv bank).....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 14 Teoretické hodnoty úvěrových portfolií segmentu corporate za jednotlivé banky, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 15 Teoretické hodnoty úvěrových portfolií segmentu retail za jednotlivé banky, (vlastní zpracování).....</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 16 Hodnoty vážených expozic českých komerčních bank k jednotlivým segmentům, (vlastní zpracování na základě dat ČNB, ©2014b, ©2015).....</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 17 Hodnoty vážených expozic k objemu úvěrů za jednotlivé segmenty, (vlastní zpracování na základě dat ČNB, ©2014b, ©2015).....</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 18 Vyhodnocení rentability úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 19 Vyhodnocení výnosových ukazatelů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování).....</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 20 Vyhodnocení celkového hrubého výnosu z úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 21 Vyhodnocení ROA poskytovaných úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování).....</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 22 Vyhodnocení ROA poskytovaných úvěrů za celou banku u zkoumaných bank v letech 2010 – 2013 při scénáři alokace 50% provozních nákladů, (vlastní zpracování).....</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 23 Seřazení bank dle dosahované ROA úvěrů v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování).....</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 24 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu corporate u zkoumaných bank v období 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>62</i>
<i>Tab. 25 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu corporate u zkoumaných bank v období 2010 – 2013 při scénáři alokace 50% provozních nákladů, (vlastní zpracování).....</i>	<i>62</i>

<i>Tab. 26 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu retail u zkoumaných bank v období 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 27 ROA poskytovaných úvěrů v segmentu retail u zkoumaných bank v období 2010 – 2013 při scénáři alokace 50% provozních nákladů, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 28 Hodnoty RWA úvěrů ke klientům k úvěrům celkem za celý bankovní sektor v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování).....</i>	<i>65</i>
<i>Tab. 29 Výpočet rozdílu RWA k úvěrům mezi jednotlivými segmenty, (vlastní zpracování).....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 30 Vliv rozdílných kapitálových požadavků úvěrů v segmentech na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 31 Hodnoty změny stavu opravných položek k úvěrům za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 32 Vliv změny úvěrového rizika na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 33 Provozní náklady na objem úvěrů za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>68</i>
<i>Tab. 34 Vliv změny provozních nákladů na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování).....</i>	<i>68</i>
<i>Tab. 35 Úrokový výnos na objem úvěrů za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>69</i>
<i>Tab. 36 Vliv změny průměrného úrokového výnosu na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>69</i>
<i>Tab. 37 Čistý výnos z poplatků k objemu úvěrů za segmenty u jednotlivých bank v letech 2010 – 2013, (vlastní zpracování).....</i>	<i>70</i>
<i>Tab. 38 Vliv změny průměrného čistého výnosu z poplatků na upravenou ROA úvěrů, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>70</i>
<i>Tab. 39 Celková změna ROA vlivem modelu efektivního portfolia, (vlastní zpracování).....</i>	<i>71</i>
<i>Tab. 40 Údaje o aktivech a rozložení aktiv mezi segmenty banky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., (vlastní zpracování).....</i>	<i>72</i>
<i>Tab. 41 Základní ukazatele hospodaření a rentability UniCredit Bank za rok 2010 až 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 42 Úvěrová portfolia segmentů po aplikaci modelu efektivního úvěrového portfolia UniCredit Bank za rok 2010 až 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>73</i>

<i>Tab. 43 Vliv modelu efektivního portfolia na výnosy UniCredit Bank v jednotlivých oblastech za rok 2010 až 2013, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 44 Změna ROA vzhledem k původní ROA, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>74</i>
<i>Tab. 45 Dopad modelu efektivního portfolia na rizikově vážená aktiva, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>74</i>
<i>Tab. 46 Souhrn dopadů modelu efektivního úvěrového portfolia na celkové ROE UniCredit Bank v daném období, (vlastní zpracování) .....</i>	<i>75</i>